

TALOUSARVIO 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2027–2028

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	1
1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus strategiakauteen 2026–2028	2
1.2 Kuntayhtymän yleishallinto ja organisaatio	8
1.2.1 Kuntien valtuustot	8
1.2.2 Yhtymähallitus	9
1.2.3 Tarkastuslautakunta.....	9
1.2.4 Kuntayhtymän johtaja	10
1.3 Toimintaa ohjaava lainsäädäntö	10
1.4 Kuntayhtymän tehtävä.....	13
1.5 Missio, Visio ja arvot.....	13
1.5.1 Missio	14
1.5.2 Visio	14
1.5.3 Arvot	15
1.6 Kuntayhtymän sopimukset palveluntuottajien kanssa.....	16
2 KUNTAYHTYMÄN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TAVOITTEET	17
2.1 Laadukas erityisopetus	18
2.2 Konsultaatiopalvelut.....	20
2.3 Hyvinvoivat oppilaat	22
2.4 Toiminnan kehittäminen	24
2.5 Strategian seuranta ja arviointi.....	26
3 SATEENKAAREN ERITYISKOULUN TOIMINTA	28
3.1 Toiminnan kuvaus.....	28
3.2 Toiminnan tavoitteet, keinot ja mittarit vuodelle 2026	29
3.2.1 Laadukas erityisopetus.....	29
3.2.2 Konsultaatiopalvelut	33
3.2.3 Hyvinvoivat oppilaat.....	34
3.2.4 Toiminnan kehittäminen	35
4 HENKILÖSTÖSTRATEGIA JA SEN TAVOITTEET SEKÄ MITTARIT	37
4.1 Arvot tunnistava henkilöstö	38
4.2 Osaaminen ja uudistuminen	39
4.3 Työhyvinvointi.....	41
5 TALOUSARVIO JA SUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET	43

5.1 Talousarvion laadinnan periaatteet ja rakenne	43
5.1.1 Sitovuustaso	44
5.1.2 Toteutumisen seuranta	45
5.1.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	46
5.1.4 Kuntayhtymän merkittävimmät riskit.....	48
6 TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2028	50
6.1 Käyttötalousosa	53
6.2 Tuloslaskelmaosa	54
6.3 Investointiosa	55
6.4 Rahoitusosa.....	56
6.5 Taseen tunnusluvut	56
7 SATEENKAAREN KOULUN KUNTAYHTYMÄN TULOSKORTTI 2026	57

1 JOHDANTO

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä perustettiin 18.10.2022 ja se aloitti Sateenkaaren erityiskoulun ylläpitäjänä 1.1.2023. Kuntayhtymän muodostaa yhdeksän jäsenkuntaa, joita ovat Enonkoski, Hankasalmi, Pieksämäki, Konnevesi, Kangasniemi, Joutsa, Juva, Mäntyharju ja Sulkava.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä ylläpitää Sateenkaaren erityiskoulua. Koulun perustehtävänä on vaativan oppilaskohtaisen tuen piiriin kuuluvien oppilaiden perusopetuksen järjestäminen Pieksämäellä. Opetusta järjestetään päivittäin lähikunnista koulua kotoa käsin käyville oppilaille ja Eloisa Vaalijalassa kuntoutuksessa oleville oppilaille. Kuntayhtymä vastaa alueen erityisopetuksen tarpeista ja tarjoaa laadukkaita palveluja jäsenkunnille ja muille asiakkaille.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään kuntayhtymän hallinnon ja sen ylläpitämisen Sateenkaaren erityiskoulun toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toimintasuunnitelman tavoitteet pohjautuvat Sateenkaaren koulun kuntayhtymän strategiaan sekä henkilöstöstrategiaan. Strategioita laatiessa on huomioitu tavoitteissa oppilaiden, huoltajien, henkilöstön sekä kuntien antamat palautteet. Strategia keskittyy vaativan oppilaskohtaisen tuen piiriin kuuluvien oppilaiden perusopetuspalveluiden kehittämiseen ja palveluiden ylläpitämiseen.

Talous- ja toimintasuunnitelmaa täydentää lukuvuosittain laadittava Sateenkaaren koulun lukuvuosisuunnitelma, joka sisältää koulun perustiedot, koulun toimintakulttuurin ja oppimisympäristön esittelyn, lukuvuoden kehittämiskohteet ja opetusjärjestelyt sekä opetussuunnitelmatyön. Lukuvuosisuunnitelmassa esitellään oppimisen ja koulunkäynnin tuki Sateenkaaren koulussa sekä opiskeluhoitopalvelut ja niiden sisällöt sekä tavoitteet.

Toiminta- ja taloussuunnitelman lopussa on suunnitellulle toiminnalle esitetty euromääräinen talousarvio vuodelle 2026 ja ennuste vuosille 2027–2028.

1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus strategiakauteen 2026–2028

UNICEFin Innocentin Report Card -tutkimus 2025 paljastaa, että lasten hyvinvointi on heikentynyt vauraissa maissa koronapandemian jälkeen. Lapset ja nuoret ovat kohdanneet monia kriisejä, kuten sotiin ja taloudelliseen epävarmuuteen liittyviä haasteita.

Tutkimus arvioi maiden suorituskykyä analysoimalla hyvän lapsuuden toteutumista kolmella teemalla: mielenterveys, fyysinen terveys ja elämäntaidot. Suomi sai heikentyneet tulokset kolmella kuudesta mittarista verrattuna vuoteen 2020, erityisesti nuorten itsemurhien, lasten ylipainon ja oppimistulosten osalta. Suomi sijoittui kolmen heikoimman maan joukkoon nuorten itsemurhien määrässä, ja vain kolmasosa 15–19-vuotiaista nuorista koki saavansa tarvitsemaansa apua. Lasten ja nuorten elämäntyytyväisyys laski kahdella prosenttiyksiköllä.

Lasten ja nuorten hyvinvointi liittyy heidän lähiyhteisöihinsä ja yhteiskuntaan, ja sitä tulee kehittää kokonaisvaltaisesti. Päättäjien ja viranhaltijoiden on yhdessä löydettävä ratkaisuja, jotka tukevat mielenterveyttä, oppimista ja fyysistä terveyttä. Lasten ja nuorten näkemykset on otettava huomioon palvelujen kehittämisessä ja päätöksenteossa. Palveluiden tarve on suuri, mutta saatavuus on ollut puutteellista eikä sitä ole ollut saatavissa oikea-aikaisesti.

Oppilaiden hyvinvointi perusopetuksessa

Vuoden 2025 kouluterveyskyselyn mukaan aiempaa suurempi osuus 8. ja 9.vuosiluokan oppilaista koki terveydentilansa melko tai erittäin hyväksi. Nuorten hyvinvointia parantavana nähtiin, että kyselyyn vastanneista suurin osa koki voivansa keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan usein tai melko usein. Kyselyn perusteella nuorten alkoholin, tupakan ja nuuskan käyttö oli myös vähentynyt. Hyvinvointina heikentävänä voitiin nähdä,

että yhä useampi oppilas jättää kouluruuan syömättä sekä nikotiinipussien käytön huomattava yleistymisen. Huolestuttavaa kyselyn perusteella on, että kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta koki noin kolmasosa nuorista tytöistä ja alle kymmenesosa pojista. Nuorista tytöistä seksuaalista häirintää ja ahdistelua koki joka kolmas.

Ahdistuneisuus nousee jälleen esille kouluterveyskyselyistä. Pahimmillaan se estää nuoren koulunkäynnin, harrastukset sekä sosiaaliset tilanteet ystävien sekä muun ympäristön kanssa. Sosiaalinen media maalaa nuorille kuvan täydellisestä ja tavoiteltavasta elämästä, mikä vääristää helposti realiteetit omalla kohdalla. Kaikilla ei ole kykyä arvioida sosiaalisen median tuottaman informaation oikeellisuutta.

Kokemukset oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen heikentymisestä ovat realismia. Resilienssiä pettymyksiin, muutostilanteisiin ja oman mukavuustason ylittämiseen ei enää ole samalla tasolla kuin ennen. On totuttu elämään maailmassa, missä itse määrittellään oma tekeminen ja tekemisen rajat. Nämä oppilaat tarvitsevat aikuisilta tukea tunteidensa käsittelyssä ja aikaa selviytyä haasteista sekä muuttuvista tilanteista.

Perusopetuslain muutos syksystä 2025 alkaen on antanut kouluille mahdollisuuden kieltää oppilaiden puhelimien käytön koko koulupäivän ajan. Tämä rauhoittaa koulupäiviä, vähentää sosiaalisen median aiheuttamaa kiusaamista ja edistää yhteistä tekemistä välitunneilla ilman älylaitteita. Vuorovaikutustaidot pääsevät tällöin kehittymään arjen tilanteissa ja sitä kautta lapset ja nuoret oppivat myös selvittämään asioita aidosti keskenään. Aidot tilanteet ovat parhaita mahdollisuuksia oppia sosiaalisia taitoja, dialogista keskustelua sekä toisen huomioonottamista.

Sateenkaaren erityiskoulun palvelut on suunnattu niille oppilaille, jotka tarvitsevat koulunkäynnin tueksi vaativaa oppilaskohtaista tukea. Koulun tavoitteena on tarjota vastuullista ja oppilaslähtöistä erityisopetusta, joka auttaa oppilaita tunnistamaan omat vahvuutensa ja tuen tarpeensa. Koulun opetussuunnitelmassa korostuvat tunne-elämän, vuorovaikutuksen ja itsetunnon vahvistaminen.

Oppimisen tuen uudistus

Perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuki on Suomen hallituksen keskeinen koulutuspoliittinen uudistus, joka tähtää nuorten oppimistulosten parantamiseen. Tällä uudistuksella pyritään vastaamaan osittain niin nuorten heikentyneisiin oppimistuloksiin kuin muihinkin oppimisen haasteisiin. Uudistuksen myötä oppilaat saavat matalalla kynnyksellä tukea oppimisen ja koulunkäynnin haasteisiin konkreettisilla tukimuodoilla- ja toiminnoilla. Ennaltaehkäisy ja varhaisen puuttumisen avulla pyritään vähentämään tuen tarvetta sekä parantamaan luokkien työrauhaa, kouluhyvinvointia ja opiskeluolosuhteita. Tuen uudistamisen tulokset tulisi näkyä vuosien kuluessa mm. erityisopetusta tarvitsevien määrässä.

Oppimisen tuen uudistuksen myötä, oppilaalla on ensisijaisesti oikeus ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin. Jos ryhmäkohtaiset tukitoimet eivät riitä, oppilaalle voidaan myöntää yksilöllisiä tukitoimia. Poikkeaminen perusopetuksen oppimäärästä tai opetussuunnitelman tavoitteista on mahdollista vain, jos muut tukitoimet eivät ole riittäviä.

Jokaisen oppilaan ensisijainen koulupaikka tulisi olla oma lähikoulu. Jotta mahdollisimman moni voisi käydä lähikouluaan, tulee oppilaille tarjota tukea riittävän varhaisessa vaiheessa, jotta vältetään raskaat tukitoimet. Valitettavasti tällä hetkellä lapset ja nuoret eivät saa apua heikentyneeseen tilanteeseen oikea-aikaisesti. Tämä on johtanut siihen, että he tarvitsevat entistä enemmän korjaavia palveluja, missä yhdistyy niin kuntoutus kuin opetus. Sateenkaaren koulu tarjoaa yhteistyössä Eloisa Vaalijalan kanssa kuntoutus- ja opetuspalveluja sekä kuntouttavaa aamu- ja iltapäivähoitoa tutussa ympäristössä.

Sateenkaaren erityiskoulu on Suomen suurin Elmeri-koulu, joka tarjoaa opetusta sekä alueellisesti että valtakunnallisesti. Koulun oppilaat tarvitsevat vaativaa oppilaskohtaista tukea, sillä heillä on psyykkisiä ongelmia, moni- tai vaikeavammaisuutta, kehitysvammaisuutta tai autismikirjoa. Osa oppilaista kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin. Vaativaksi tilanteen tekee oppilaiden tarpeet ja monialaisuus.

Konsultatiiviset palvelut kuntien tukena

Sateenkaaren erityiskoulu on vastannut alueelliseen ja kansalliseen vaativan oppilaskoh-
taisen tuen tarpeeseen konsultaatio – ja konsultatiivisia palveluja niitä tarvitseviin kuntiin.
Tavoitteena on ollut ennaltaehkäistä korjaavien palveluiden tarvetta ja vähentää lasten ja
nuorten pitkäaikaista laitostuntoutusta.

Koulu tarjoaa asiantuntijapalveluita varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen,
vaikuttaen varhaisen tuen saantiin kunnissa. Palvelut ovat käytössä myös oppilaiden siir-
tyessä lähikouluun tai jatko-opintoihin. Laadukkaan konsultaatiotyön takeena on osaava
ja ammattitaitoinen opettajisto. Saadun palautteen perusteella konsultaatiotyölle on tar-
vetta.

Osaaminen ja henkilöstön tukeminen

Koulun laadukkaasta toiminnasta vastaa sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö, joka
kehittää toimintaa ja sitoutuu yhteisiin tavoitteisiin. Henkilöstön vähäinen vaihtuvuus
osoittaa sitoutuneisuutta. Yhteistyö muiden Elmerikoulujen, Kehitysvammaliiton, Tikotee-
kin, Papunetin, Opikeen sekä Osaamis- ja tukikeskustoiminnan kanssa on tärkeää toi-
minnan kehittämisen näkökulmasta.

Aktiivinen täydennyskoulutus on edistänyt työntekijöiden kehittymistä. He ovat myös itse
voineet vaikuttaa koulutuksiinsa. Sateenkaaren koululle on oppisopimuskoulutusten
kautta saatu koulutettuja koulunkäynninohjaajia, ja kuntayhtymä on tukenut opettajien jat-
kokoulutusta. Kuntayhtymä jatkaa henkilöstön kouluttamista ja oppisopimuskoulutusten
tarjoamista tulevina vuosina.

Osaavan henkilöstön työhyvinvointi on ollut kuntayhtymän tärkeimpiä asioita koko toimin-
nan aikana. Henkilöstöä on tuettu niin Epassin, tyhytuntien, työyhteisökahvien, pyörä-

etuuden, esimerkkiruokailuedun kuin erilaisten työnkuvien kautta. Panostus henkilöstö-etuuksiin on kannattanut, olemme saaneet rekrytoitua helposti ammattitaitoista henkilöstöä. Tulemme panostamaan henkilöstön hyvinvointiin sekä pysyvyyteen myös jatkossa.

Viestintä ja tiedottaminen

Kuntayhtymä järjestää vuosittain kuntakokouksia ja tiedottaa jäsenkuntia säännöllisesti toiminnastaan. Vuonna 2026 jatkamme vierailuja jäsenkunnissa ja tapaamme kunnallista johtoa. Palautetta otetaan vastaan kaikilta palvelujamme käyttäjiltä. Sateenkaaren koulun toimintaa voi seurata nettisivuilta www.sateenkaarenkoulu.fi, jonne päivittyvät myös hallituksen kokousten esityslistat ja pöytäkirjat. Koulun facebook- ja instagram-sivuilla jaetaan positiivisia tapahtumia koulun arjesta, joka osaltaan lisää toiminnan näkyvyyttä.

Kuntayhtymä vastaanottaa jäsenkunnilta toiminnankehittämisehdotuksia talousarvion laatimista varten. Sateenkaaren koululle voi antaa nimettömiä palautteita sähköpostitse, ja kaikki palautteet käsitellään nopeasti. Jäsenkuntien ja kuntayhtymän välille on syntynyt toimivat suhteet, jotka ovat sujuvoittaneet keskinäistä yhteistyötä.

Talous ja tulevaisuus

Kuntayhtymän talous on vakaalla pohjalla vuosina 2026–2028, eikä merkittäviä riskejä ole nähtävissä. Toiminta rahoitetaan valtionosuuksilla, kotikuntakorvauksilla ja koulupäivämaksuilla. Kuntayhtymällä ei ole lainoja eikä investointisuunnitelmia. Palveluille on kansallisesti suuri tarve, ja koulupaikat ovat jatkuvasti täynnä. Uusia jonottajia tulee kuukausittain niin vaativasta kuntoutuksesta kuin kunnista.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toimintakulut ovat suunnitelmakauden alussa -2 567 604 €. Henkilöstökulut ja kiinteistöistä perittävät vuokrat ovat suurimmat menoerät kuntayhtymän taloudessa. Niiden osuus on 81,23 % toimintakuluista (henkilöstökulut 68,96 % ja muut toimintakulut 12,82 %). Palveluiden ostojen kulut ovat kokonaisuudessaan 15,6 % toimintakuluista. Toimintakulujen kasvun pääasiallisena syynä on muiden

toimintakulujen kasvu, jotka nousevat kokonaisuudessaan noin 22 %. Suurin muutos kohdistuu koulukiinteistön vuokran nousuun. Palveluiden ostojen nousu on 16 % ja henkilöstökulujen nousu 13 %. Palveluiden ostojen osalta suurimmat nousut kohdentuvat työterveys- ja talous- sekä palkkahallinnon palvelujen kulujen nousuun. Palkkojen yleiskorotus ja henkilöstön ammatillinen kelpoisuus vaikuttaa suurimmalta osin henkilöstökuluihin. Aineiden, tarvikkeiden sekä tavaroiden ostojen arvioidaan laskevan 16 %, koska tietokoneisiin liittyvät hankinnat ovat vähäisiä vuonna 2026. Koneita on uusittu runsaasti vuonna 2025. Toimintakulujen on arvioitu nousevan kokonaisuudessaan 13 % vuonna 2026.

Vuonna 2026 toimintatuottojen arvioidaan olevan 2 583 000 €. Toimintatuottojen on arvioitu nousevan vuonna 2026 noin 13 %. Tuottojen kasvua selittää pääosin kotikuntakorvauksien ja valtionosuuksien nousu sekä aamu- ja iltapäivähoidon palvelujen oston kasvaminen, mikä johtuu oppilasmäärän noususta. Näin ollen tilikauden 2026 budjetin toimintakate on 15 396 euroa. Vuodelle 2026 on arvioitu korkotuloja 25 000 €, jolloin tilikauden tulos on 40 396 €, joka on 143,5 % suurempi kuin vuoden 2025 arvioidun budjetin (16 593 €) tulos. Vuosille 2027–2028 kulujen arvioidaan nousevan yleisen hintakehityksen mukaan.

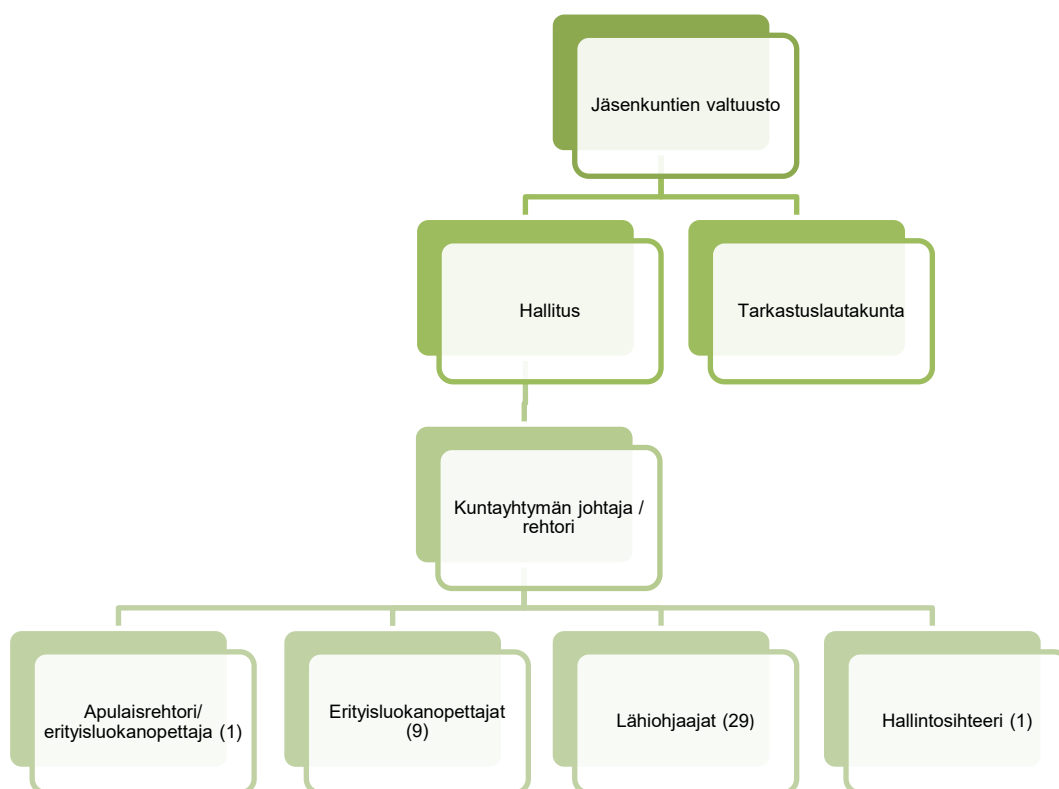
Sateenkaaren erityiskoulun yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa on tärkeää perusopetuksen suorittaneiden oppilaiden jatko-opintopolkujen kannalta. Jatko-opintopaikka ei ole itsestäänselvyys, ja monet oppilaat jäävät sen ulkopuolelle. Koulu aikoo jatkaa kehittämistä ja yhteistyötä varmistaakseen nuorten tulevaisuuden perusopetuksen jälkeen.

Satu Varpainen

Kuntayhtymän johtaja, rehtori

1.2 Kuntayhtymän yleishallinto ja organisaatio

Sateenkaaren koulun kuntayhtymään kuuluu yhdeksän jäsenkuntaa: Enonkoski, Hankasalmi, Pieksämäki, Konnevesi, Kangasniemi, Joutsa, Juva, Mäntyharju ja Sulkava. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän johtaminen perustuu kuntayhtymän strategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin jäsenkuntien ja yhtymähallituksen päätöksiin.

Kuva 1: Sateenkaaren koulun kuntayhtymän organisaatiokaavio:

1.2.1 Kuntien valtuustot

Kuntayhtymän toiminta perustuu yhden toimielimen mallille, jossa jäsenkunnat päättävät yhtymähallituksen jäsenten valinnasta, tarkastuslautakunnan jäsenten valinnasta, vastuuvapaudesta tilivelvollisille yhtäpitävin päätöksin sekä tilintarkastusyhteisön valinnasta yhtäpitävin päätöksin.

1.2.2 Yhtymähallitus

Yhtymähallitukseen kuuluu viisi jäsentä ja hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jokaisella jäsenellä on kokouksessa yksi ääni. Yhtymähallituksen toimikausi on neljä vuotta. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän hallitus aloitti toimintansa 29.10.2025. Seuraava yhtymähallitus valitaan vuoden 2029 aikana.

Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää kuntayhtymän päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Yhtymähallitus vastaa päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kuntayhtymän henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Paikka 1	Joutsa – Harri Nissinen (pj.)	Hankasalmi - Matti Mäkinen
Paikka 2	Konnevesi - Kati Laine-Rissanen	Kangasniemi - Kari Luukkainen
Paikka 3	Pieksämäki – Jouni Kurikka	Pieksämäki - Aleksis Laurila
Paikka 4	Sulkava – Heta Vasara	Enonkoski – Kati Laukkanen
Paikka 5	Juva – Satu Vuorio	Mäntyharju – Seppo Hujanen

Kuva 2: Kuntayhtymän hallitus 2025–2029

1.2.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan keskeisin tehtävä on arvioida, ovatko hallituksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista.

Tarkastuslautakunta myös valmistelee tilintarkastuspalvelujen hankinnan kuntien valtuustoille ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuksien noudattamista ja antaa ilmoitukset tiedoksi valtuustolle. Lisäksi tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustoille kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän tarkastuslautakunta on aloittanut toimintansa 05.11.2025.

	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Paikka 1	Enonkoski – Mikael Laine (pj.)	Pieksämäki – Tuula Kuronen
Paikka 2	Hankasalmi - Leena Jäntti (varapj.)	Joutsa - Kirsi- Maria Hytönen
Paikka 3	Kangasniemi – Tero Marttinen	Konnevesi – Henri Hedman
Paikka 4	Mäntyharju – Tanja Hartonen	Juva – Lasse Kontra

Kuva 3: Tarkastuslautakunnan jäsenet 2025–2029

1.2.4 Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymän johtaja johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kuntayhtymän johtaja vastaa asioiden valmistelusta yhtymähallituksen käsiteltäväksi.

1.3 Toimintaa ohjaava lainsäädäntö

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän ja Sateenkaaren erityiskoulun toiminta perustuvat seuraaviin lakeihin:

Kuntalaki

Kuntayhtymän toimintaan liittyvä lainsäädäntö

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuuslaki (1214/2020). Laissa säädetään oppivelvollisuuden suorittamisesta, oppivelvollisuuden suorittamisen ohjaus- ja valvontavastuusta sekä koulutuksen maksuttomuudesta.

Esi- ja perusopetus

Perusopetuslaki (628/1998). Laissa säädetään perusopetuksesta ja oppivelvollisuudesta, esiopetuksesta, perusopetukseen valmistavasta opetuksesta sekä aamu- ja ilta-päivätoiminnasta.

Perusopetusasetus (852/1998). Asetuksessa säädetään mm. opetuksesta ja työajasta, arvioinnista, oikeusturvasta ja koulutuksen järjestämisluvasta.

Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (OKM/2025/33). Asetuksessa säädetään opetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista sekä tuntijaosta

Rahoitus

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1705/2009). Laissa säädetään mm. perusopetuslaissa tarkoitettua toimintaa varten myönnettävästä valtionosuuksista ja -avustuksista. (VM)

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021) Lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen mm. perusopetuslaissa ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa määriteltyihin kuntien tehtäviin. (VM)

Valtionavustuslaki (688/2001). Laissa säädetään perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä tuenluoteista rahoitusta toiminnan tai hankkeen avustamiseksi. (VM)

Opetusministeriön asetus eräiden oppilailta ja opiskelijoilta perittävien maksujen perusteista (1323/2001)

Hallinto

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (377/2022). Laissa säädetään mm. esiopetuksessa ja perusopetuksessa olevan oppilaan oikeudesta opiskeluhuoltoon.

Valtioneuvoston asetus koulutuksen arvioinnista (1061/2009)

Valtioneuvoston asetus perusopetuksen jälkeisen koulutuksen valtakunnallisesta hakumenettelystä (834/2021)

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuudet

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Asetuksessa säädetään mm. perusopetuslaissa tarkoitetun opetustoimen henkilöstön, kuten esiopetusta antavien henkilöiden, rehtoreiden, opettajien ja ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) Lakia sovelletaan mm. perusopetuslaissa tarkoitetun aamu- ja iltapäivätoiminnan palvelujen hankkimiseen.

Lastensuojelulaki (417/2007). Laki sisältää säännökset lapsi- ja perhekohtaisesta lastensuojelusta sekä ennaltaehkäisevästä lastensuojelusta. Laissa säädetään palvelujen kehittämisestä kasvatuksen tukemiseksi. Lastensuojelulaissa on säädetty sosiaali- ja

terveydenhuollon, koulutoimen sekä eräiden muiden viranomaisten velvollisuudesta lastensuojelu- ja rikosilmoituksen tekoon. (STM)

Laki eräistä opetusalan eläkejärjestelyistä (662/1998) (VM)

1.4 Kuntayhtymän tehtävä

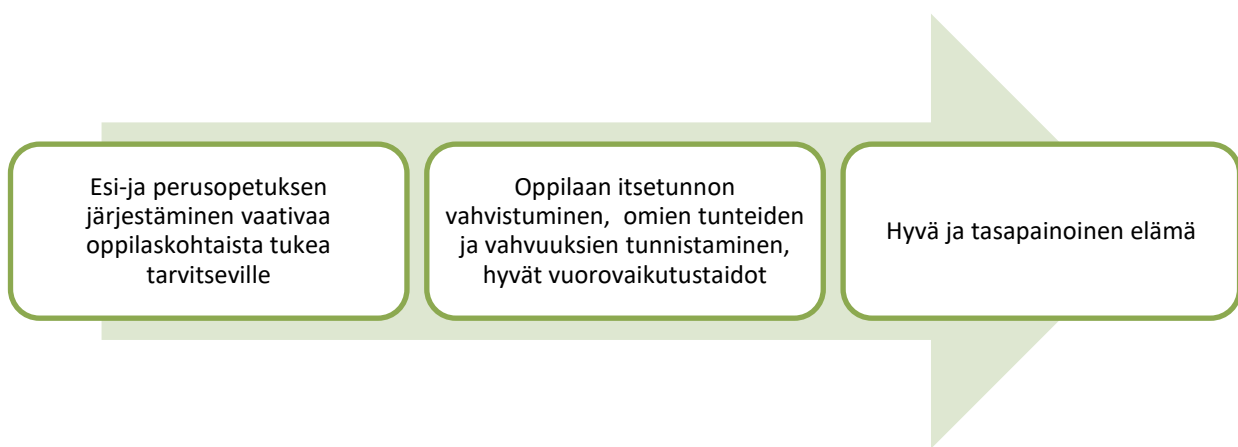
Sateenkaaren koulun kuntayhtymän tehtävänä on toimia Sateenkaaren erityiskoulun opetuksen järjestäjänä. Lisäksi se järjestää konsultaatiopalveluita sekä aamu- ja iltapäivähoitoa. Sateenkaaren erityiskoulussa annetaan esi- ja perusopetusta kehitysvammaisille, autismin kirjon oppilaille ja psykososiaalista tukea tarvitseville lapsille ja nuorille, joiden kotikunnan lähikoulu ei riitä tukemaan oppilaan koulunkäyntiä ja niille, jotka tarvitsevat koulunkäynnin tueksi myös laaja-alaista kuntoutusta. Sateenkaaren erityiskoulussa annetaan opetusta koulussa vakituisesti opiskeleville sekä lyhytaikaisilla kuntoutusjaksoilla käyville oppilaille. Koulussa opiskelee viikkotasolla noin 75–80 vakituista oppilasta sekä 5–10 lyhytaikaisessa kuntoutuksessa olevaa oppilasta.

1.5 Missio, Visio ja arvot

Kuntayhtymän strategiassa tuodaan esille tärkeimmät toimintamme tavoitteet ja niihin liittyvät painopisteet, joilla erityisopetuksen tulevaisuutta ja kehitystä rakennetaan. Sateenkaaren koulun kuntayhtymä on sekä alueellinen että kansallinen kehittäjä ja edistää vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviä sekä korjaavia palveluja yhteistyössä kaikkien sidosryhmien kanssa. Kuntayhtymän päämääränä on, että tulevaisuudessa lapsilla ja nuorilla olisi hyvä ja tasapainoinen elämä. Kuntayhtymän ylläpitämä Sateenkaaren erityiskoulu toimii etulinjassa edistääkseen vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten perusopetuksen palveluja siten, että lapset ja nuoret ohjautuisivat oikea-aikaisesti tarvitsemiensa palveluiden ääreen.

1.5.1 Missio

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän ylläpitämä Sateenkaaren erityiskoulu järjestää ja toteuttaa esi- ja perusopetusta vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Tavoitteena on tarjota oppilaille opetuksen kautta hyvät edellytykset perusopetuksen jälkeiselle elämälle. Opetuksen keskiössä ovat itsetunnon vahvistaminen, omien vahvuuksien tunnistaminen, vuorovaikutustaitojen kehittyminen sekä omien tunteiden tunnistaminen.

Kuva 4: Missio

1.5.2 Visio

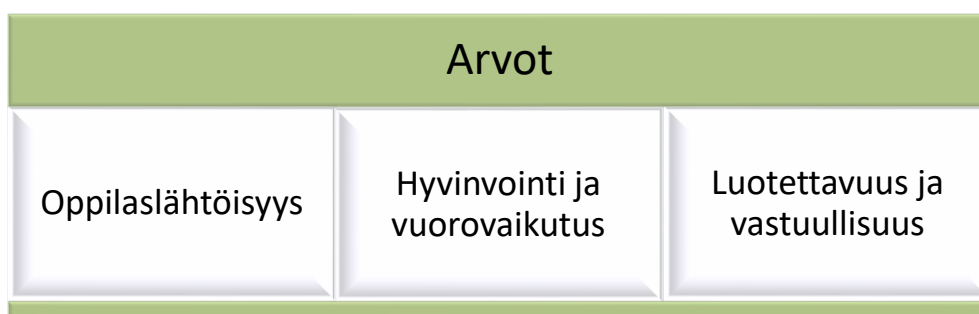
Vuoteen 2025 mennessä Sateenkaaren erityiskoulun tukea on saatavilla kaikkiin kuntiin. Kunnille annettavan tuen avulla pyritään ennaltaehkäisemään korjaavien palveluiden tarvetta ja toisaalta myös vähentämään lasten sekä nuorten ajautumista pitkäaikaiseen laitostuntoutukseen. Sateenkaaren erityiskoulu tuottaa sekä ennaltaehkäiseviä että korjaavia palveluja, jotka ovat kustannustehokkaita palvellon lasten, nuorten, perheiden sekä kuntien tarpeita. Sateenkaaren erityiskoulun toiminta linkittyy hyvinvointialueiden OT-toimintaan ja sidosryhmäyhteistyö on saumatonta.

Kuva 5: Visio

1.5.3 Arvot

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toimintaa kuvaavana ajatuksena toimii ”Yksilöllisesti yhdessä oppien”. Kiteytyneeseen lauseeseen sisältyy kuntayhtymän arvot, jotka ovat henkilöstön kanssa yhdessä sovittu. Kuntayhtymän arvoja ovat: Oppilaslähtöisyys, ymmärtäminen ja vuorovaikutus, vastuullisuus ja luotettavuus.

Kuva 6: Arvot

Oppilaslähtöisyys

Sateenkaaren koulussa opetus toteutetaan joustavasti jokainen oppilas yksilöllisesti kohdaten ja heidän tarpeensa huomioiden. Oppilaita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti jokaisen lähtökohdat tunnistaen. Oppilaiden opetuksessa etusijalla ovat oppilai-

den vahvuuksien tunnistaminen ja itsetunnon vahvistaminen onnistumisten kautta. Jo-
kaista oppilasta arvostetaan omana itsenään ja tavoitteena on, että oppilaat kokevat tu-
levansa hyväksytyiksi.

Hyvinvointi ja vuorovaikutus

Sateenkaaren koulussa oppilaille annetaan mahdollisuus kasvaa luoviksi, osallistuviksi,
omasta ja muiden hyvinvoinnista huolehtiviksi. Oppimisen perusedellytyksenä nähdään
toisia arvostava, avoin ja vuorovaikutteinen kommunikointi. Sateenkaaren koulussa op-
pilasta kuunnellaan ja arvostetaan sekä hänen oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan välite-
tään. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, aikuisten sekä eri yh-
teisöjen kanssa. Vuorovaikutuksessa huomioidaan jokaisen yksilölliset kommunikointitar-
peet. Arvot toteutuvat koulun arjessa oppimisen ilona ja hyvinvoinnin lisääntymisenä.

Luotettavuus ja vastuullisuus

Palveluiden laatu ja luotettavuus perustuvat henkilöstön vahvaan ammattitaitoon ja pitkä-
jänteisesti kehitettyyn opetustyöhön. Oppilaat, huoltajat ja kunnat voivat luottaa, että kou-
lunkäynti on yksilöllisesti räätälöity ja opetus nivoutuu saumattomasti oppilaan muuhun
kuntoutukseen. Oppilaat oppivat ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja ymmärtä-
mään oman toimintansa seuraamukset. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden ko-
kemus parantavat luottamusta. Opetus toteutetaan turvallisesti yhteistyössä muiden op-
pilasta kuntouttavien tahojen kanssa. Palveluja tuotetaan vastuullisesti, kustannustehok-
kaasti ja valtakunnallisesti, jäsenkuntien tarpeet ensisijaisesti huomioon ottaen.

1.6 Kuntayhtymän sopimukset palveluntuottajien kanssa

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän talous- ja palkkahallinnon palvelut ostetaan Kunta-
laskenta Oy:stä. Osa taloushallinnon tehtävistä tehdään hallintosihteerin ja kuntayhtymän

johtajan toimesta. Ravitsemus- ja puhtaanapitopalvelut kuntayhtymälle tuottaa Pieksämäen Tukipalvelut Oy. ICT-palvelut ostetaan Pieksämäen kaupungin tietohallinnosta ja tilintarkastusyhteisönä on Mikkelin Tilintarkastus Oy. Tilintarkastusyhteisön kanssa on tehty sopimus vuosille 2024–2025 sekä lisäksi sovittu yhdestä optiovuodesta. Tilintarkastusyhteisön kilpailutus tehdään vuoden 2026 aikana.

Työterveyspalvelut tuottaa Terveystalo ja vakuutuksista on tehty sopimus If vakuutusyhtiön kanssa. Pankkipalvelut tulevat OP Suur-Savolta. Tietosuojavastaavan palvelut kuntayhtymä ostaa Konneveden kunnalta. Oppilashallintojärjestelmänä toimii Visman Primus ja asiakirjahallintojärjestelmänä Triplan. Sähköisen arkiston palvelun tuottaa Kosila / Hilla Group. Asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuutta seurataan Awanicin Apro-ohjelmalla tammikuusta 2026 alkaen.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä jatkaa toimintaansa Etelä-Savon hyvinvointialueen koulurakennuksissa Nenonpellossa ja Kinolinna Oy:n vuokrakiinteistössä Pieksämäen kaupungin keskustassa. Vuokrasopimukset sisältävät kiinteistöpalvelut. Nenonpellon vuokrasopimuksen uusi vuokrahinta astuu voimaan 1.1.2026. Vuoden 2026 aikana pohditaan kaupungissa sijaitsevan koululuokan tulevaisuutta. Tarvetta olisi myös saada erityisopettaja, joka voisi jalkautua kuntoutusyksiköihin niiden oppilaiden tueksi, jotka eivät kykene vointinsa vuoksi käymään koulua fyysisesti koulun tiloissa.

2 KUNTAYHTYMÄN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TAVOITTEET

Vuosina 2026–2028 Sateenkaaren koulun kuntayhtymä keskittyy toiminnan vakiinnuttamiseen ja laadukkaan erityisopetuksen tuottamiseen.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toiminnan tavoitteet vuosille 2026–2028 ovat:

1. Laadukas erityisopetus
2. Konsultaatiopalvelut
3. Hyvinvoivat oppilaat
4. Toiminnan kehittäminen

2.1 Laadukas erityisopetus

Sateenkaaren koulu kehittää erityisosaamistaan vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten ja nuorten tarpeiden mukaisesti siten, että se tuottaa vaativan erityisopetuksen palveluja alueellisesti ja koko Suomessa. Koulu vahvistaa osaamisellaan alueellista erityisosaamista ja tukee kuntia vaativassa kasvatus- ja opetustyössä.

Sateenkaaren koulu tarjoaa vaativaa oppilaskohtaista tukea esi- ja perusopetuksessa, huomioiden oppilaiden yksilölliset tarpeet yli kuntarajojen. Koulu varmistaa oppilaiden oikeuden saada tarvitsemaansa tukea ja kehittää henkilöstön osaamista ajankohtaisilla koulutuksilla. Palvelu on luotettavaa, vastuullista ja oppilaslähtöistä, ja henkilökunta on sitoutunut ja ammattitaitoista. Koulu tukee oppilaidensa jatko-opintopolkuja kehittämällä heidän oppimisvalmiuksiaan.

Laadukas erityisopetus				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Järjestämme vaativan oppilaskoh- taisen tuen esi- ja perusopetusta yli kuntarajojen, jä- senkuntien tar- peet ensisijaisesti huomioiden.	Sateenkaaren eri- tyiskoulun ylläpitä- minen. Tulot vastaavat opetuksen järjes- tämistä syntyviä kuluja.	Oppilasmäärä. Jäsen- ja ulkokun- tien määrä vuosit- tain. Valtionosuuksien, kotikuntakorvauk- sien ja kunnilta.	Kuntayhtymänjoh- taja	Oppilasmäärä vuositasolla kes- kimäärin 70 ≥ edellinen vuosi ≥ edellinen vuosi

		perittävien korvauksien määrät.		
Tuotamme laadukkaita ja tavoitteellisia perusopetuksen palveluita.	Osaava ja ammatitaitoinen henkilöstö.	Koulutetun henkilökunnan määrä. Oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Oppilaiden hyvinvointikyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>=95% 68% tai >= edellinen vuosi 68% tai > = edellinen vuosi
Tarjoamme oppilaan tarpeiden mukaisia pedagogisia ratkaisuja.	Osaava ja ammatitaitoinen henkilöstö. Riittävät resurssit. Oppimista tukeva kouluympäristö ja materiaalit. Toimiva opiskelu-huolto.	Koulutetun henkilökunnan määrä. Talous tasapainossa. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Oppilaiden eteneminen opinnoissa vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>=95% Tulot vastaavat menoja >= edellinen vuosi 100% (Luokalta toiselle siirtyminen)
Huolehdimme turvallisesta ja siististä kouluympäristöstä.	Asianmukaiset puhtaanapito- ja kiinteistöpalvelut. Henkilökunta huomioi oppilaiden erilaiset tarpeet työskentelyssään.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Oppilaiden hyvinvointikyselyt vuosittain. Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten määrä kuukausittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi = edellinen vuosi <= edellinen vuosi
Huomioimme opetuksessamme tasa-arvoisesti oppilaiden tarpeet.	Oppilaskohtaisen arviointisuunnitelman tekeminen jokaiselle oppilaalle.	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyt vuosittain. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi 68% tai >= edellinen vuosi
Vastaamme kuntien vaativan oppilaskohtaisen	Mahdollisuus ottaa oppilaita akuutisti	Oppilasmäärät kunnittain ja	Kuntayhtymänjohtaja	3 kuukautta

tuen tarpeisiin järjestämällä opetusta kuntien opilaille riittävän varhaisessa vaiheessa.	lyhytaikaisille intervallijaksoille.	jonotusaika opetukseen vuosittain.		
Henkilöstömme on osaavaa, ammattitaitoista ja sitoutunutta.	Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö.	Koulutuspäivien määrä vuosittain. Oppisopimuskoulutusten suorittaneiden määrä. Työurien pituus.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi Oppisopimuskoulutuksesta valmistuneiden määrä. 5 vuotta.
Huolehdimme opilaiden oppimisvalmiuksien kehittämistä jatko-opinnot huomioon ottaen.	Valinnaisaineiden sisällöt ja tavoitteet tukevat oman elämän hallintaa. Painopiste opinnoissa oppimisvalmiuksien kehittämisessä ja itenäistymisessä.	Jatko-opintoihin päässeiden määrä vuosittain. Lähikouluihin palanneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	100% >= edellinen vuosi
Kehitämme uudenlaisia ja joustavia tapoja tuottaa erityisopetusta ja mahdollistaa sitä kautta perusopetus myös niille, joille se ei ole ollut mahdollista.	Etäopetus, opetuksen järjestämisen yhteistyössä muiden kuntoutusta järjestävien tahojen kanssa. Opetuksen poikkeava järjestäminen.	Koulupudokkaiden perusopetuksen suorittaneiden tai opinnoissa edenneitten määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	100%

TAULUKKO 1: Laadukas erityisopetus

2.2 Konsultaatiopalvelut

Sateenkaaren erityiskoulun toiminnalla tuetaan kuntien varhaiskasvatusta ja esi- sekä perusopetusta vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten opetuksen järjestämisessä. Konsultaatiopalvelut ovat yhdyspinta niin kuntien kuin Osaamis- ja tukikeskustöiminnan palveluihin (OT).

Sateenkaaren koulun konsultaatiopalveluiden avulla ennaltaehkäistään koulupudokkuutta, syrjäytymistä ja jopa pitkäaikaisen laitostuntoutuksen piiriin joutumista. palvelun avulla voidaan löytää toimivat opetusratkaisut oppilaan lähikouluun ja tukea siten perusopetuksen suorittamista. Konsultaation kautta annetaan tukea myös koulujen opettajille ja ohjaajille.

Konsultaatiopalveluidemme käyttäminen on kustannustehokasta. Valittavana on useampia kokonaisuuksia. Kun yhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti, tulevat eri koulut meille tutuiksi, jonka vuoksi aina ei ole välttämätöntä tehdä erillistä käyntiä oppilaan kouluun. Tämä säästää aikaa ja vähentää kustannuksia. Tarjoamamme opetusratkaisut ovat helposti muokattavissa muiden tukea tarvitsevien käyttöön kuntien kouluilla.

Konsultaatiopalveluita on tehty kunnille tutuiksi Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän rahoituksen turvin vuosina 2023–2024. Vuonna 2026 palvelua myydään kunnille erillisen hinnoittelun mukaisesti. Tavoitteena on, että kunnat käyttäisivät konsultaatiopalvelua ennaltaehkäisemään oppilaiden siirtymistä raskaiden palveluiden ääreen.

Konsultaatiopalvelut				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Tarjoamme kunnille varhaiskasvatuksen ja esi- sekä perusopetuksen konsultaatiopalveluita.	Järjestämme konsultaatiopalveluita kysynnän mukaan.	Konsultaatioiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Tuemme kuntia vaativassa varhaiskasvatuksen ja esi- sekä perusopetuksen työssä.	Järjestämme konsultaatiopalveluita sekä etänä että käynteinä.	Palautteet konsultaatioista vuosittain sähköisen kyselyn kautta.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Vahvistamme alueellista erityisopetusta.	Tarjoamme osaa- mistamme kunnille.	Konsultaatioiden määrä paikkakunnittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Tarjoamme ensisijaisesti varhaista tukea ja ennaltaehkäiseviä palveluita.	Tarjoamme ensisijaisesti konsultaatiopalveluita kunnille uusien	Konsultaatioiden määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi >= edellinen

	oppilaiden kohdalla.	Palautteet konsultaatioista vuosittain.		vuosi
Pyrimme vähentämään korjaavien palveluiden tarvetta.	Lisäämme yhteistyötä kuntien kanssa, jotta kunnat saavat palvelumme riittävän ajoissa.	Konsultaation kautta kouluumme ohjautuneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	<=edellinen vuosi
Annamme pedagogista tukea ja ohjausta kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle.	Tarjoamme konsultaatiopalveluita kuntien henkilöstön työtä tukemaan.	Konsultaatioiden määrä ja palautteet konsultaatioista vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Tuemme oppilaan koulunkäyntiä lähikoulussa.	Tarjoamme konsultaatiopalveluita kunnille.	Konsultaatioiden määrä. Konsultaation kautta kouluun ohjautuneiden määrä. Omaan lähikouluun palanneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi <=edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Järjestämme konsultaatiopalveluita jäsenkunnille ja ulkokunnille, jäsenkuntien tarpeen ensisijaisesti huomioiden.	Tarjoamme konsultaatiota 2 erityisluokanopettajan toimesta. Huomioimme jäsenkuntien tarpeet ensisijaisesti.	Konsultaatioiden määrä jäsenkunnittain ja ulkokunnittain vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi >= edellinen vuosi

TAULUKKO 2: Konsultaatiopalvelut

2.3 Hyvinvoivat oppilaat

Lasten ja nuorten hyvinvointi koostuu fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista tekijöistä. Hyvinvointiin kuuluu tunne oman elämän hallinnasta. Koulumme tukee oppilaiden itsetunnon vahvistamista ja vahvuuksien tunnistamista. Tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen ovat tärkeitä käyttäytymisen ja tunne-elämän taitojen kehittämisessä. Hyväksyvä ja turvallinen kouluympäristö rohkaisee oppilaita kohtaamaan haasteita ja etsimään ratkaisuja.

Sateenkaaren koulun tavoitteena on auttaa oppilaita tunnistamaan omat vahvuutensa ja oppimistarpeensa. Koulu tukee oppilaiden selviytymistä yhteiskunnan haasteista ja kestävän elämäntavan edistämistä. Oppiminen ja kasvu tapahtuvat yksilöllisesti ja yhteisöllisesti osallistamalla ja toinen toisemme huomioimalla.

Hyvinvoivat oppilaat				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Oppilaamme kokevat saavansa riittävästi tukea opintoihinsa.	Riittävät henkilöstöresurssit.	Oppilaiden tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi
Tunnistamme oppilaiden tuen tarpeet.	Ammattitaitoinen henkilökunta. Toimiva opiskeluhuolto.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Opiskeluhuollon järjestäminen viipymättä.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi Kiireellisissä tapauksissa alle 3 päivää, muissa huolta herättävissä tapauksissa alle 5 päivää
Huolehdimme, että oppilaamme saavat riittävästi tukea käyttäytymisen ja tunne-elämän haasteisiin sekä hallitsemaan käyttäytymistään sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.	Riittävä henkilöstömäärä. Ammattitaitoinen henkilöstö. Tavoitteita tukeva opetussuunnitelma.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Koulutetun henkilöstön määrä. Oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaminen. Uhka- ja väkivaltatilanteiden määrä kuukausittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi 95% 80% tai >= edellinen vuosi <= edellinen vuosi
Opetamme oppilaitamme tunnistamaan tunteitaan, vahvuuksiaan sekä nimeämään niitä.	Tavoitteita tukevat soveltavat valinnaisaineet.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Oppilaiden itsearviointit puolivuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68% tai >= edellinen vuosi 100% >= edellinen vuosi

Tarjoamme oppilaille turvallisen ilmapiirin kasvuille ja sinnikkäälle oppimiselle.	Riittävä henkiöstö. Turvallinen oppimisympäristö.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	68% tai >= edellinen vuosi 100%
Osaamme kohdata oppilaat heidän tarvitsemallaan tavalla sekä tunnistamme heidän vahvuutensa.	Ammattitaitoinen ja osaava henkiöstö.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	75% tai >= edellinen vuosi
Kannustamme oppilaita kohtaamaan toinen toisiaan ystävällisesti sekä ymmärtämään mitä ystävällisyys merkitsee.	Taitojen harjoittelu arjessa sekä soveltavien valinnaisaineiden yhteydessä.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	75% tai >= edellinen vuosi

TAULUKKO 3: Hyvinvoivat oppilaat

2.4 Toiminnan kehittäminen

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä kehittää toimintaansa jatkuvasti ja tekee saumatonta yhteistyötä perheiden, kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueiden kanssa. Keskeisinä yhteistyökumppaneina koetaan niin perheet, kunnat, järjestöt kuin hyvinvointialueet. Kuntouttavan opetuksen tuottajana yhteistyö Eloisan hyvinvointialueen kuntouttavien palveluiden kanssa on erityisen tärkeää.

Sateenkaaren koulu pyrkii vaikuttamaan omalla toiminnallaan, että oppilaiden tasa- ja yhdenvertaiset mahdollisuudet saada jatko-opetusta toteutuisivat. Erityisesti vaikeimmin kehitysvammaisten tai haastavasti käyttäytyvien autististen nuorten jatko-opetusmahdollisuudet ovat heikentyneet. Tulevaisuudessa Sateenkaaren erityiskoulu voisi tuottaa mm. tutkintoon valmentavaa opetusta (TUVA), joka olisi jatkumo Sateenkaaren perusopetuksen jälkeen niille, jotka eivät voi lähteä jatko-opintoihin erityisammattikouluihin.

Sateenkaaren koulu osallistuu aktiivisesti OT-keskustoimintaan tarjoamalla ennaltaehkäiseviä ja korjaavia palveluita, kehittäen niitä kuntien, oppilaiden ja huoltajien toiveiden mukaan. Koulu toimii asiantuntijana yhteistyössä OT-keskusten kanssa vuosina 2026–2028

edistään vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden palveluiden suunnittelua ja toteutusta.

Toiminnan kehittäminen				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Toimimme osana Osaamis- ja tukikeskustoimintaa.	Olemme aktiivisesti mukana eri työryhmissä ja tarjoamme mm. konsultaatiopalveluita OT:n käyttöön.	OT-casejen ja työryhmäpalavereiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Kehitämme kansallisesti yhteistyökumppaneidemme kanssa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten ja nuorten erityisopetusta.	Yhteistyö Kehitysvammaliiton, Autismiliiton, OT:n, OPH:n, Elmerikoulujen ja Vaatutoimijoiden kanssa.	Tyytyväisyyskyselyt: Sidosryhmäkyselyt vuosittain. Yhteistyön määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	75% tai >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Vaikutamme kansallisesti vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien nuorten jatko-opetusmahdollisuuksiin ja sitä kautta vähennämme riskiä heidän syrjäytymiseensä yhteiskunnassa.	Yhteistyö Kehitysvammaliiton, Autismiliiton, OT:n, OPH:n, Elmerikoulujen ja Vaatutoimijoiden kanssa.	Yhteistyö järjestöjen, OPH:n ja OKM:n kanssa. Elmeriyhteistyö. Määrän seuraaminen vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	75% tai >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Kehitämme opetuksen ja kuntoutuksen yhdistämistä yhteistyössä Eloisan ja muiden hyvinvointialueiden kanssa.	Yhteistyön kehittäminen hyvinvointialueiden kanssa. Yhteiset työryhmät.	Yhteistyöpäivien määrä. Tyytyväisyyskyselyt: sidosryhmäpalautteet vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi 68% tai >= edellinen vuosi
Kehitämme koulutusmateriaalia.	Yhteistyö mm. Opikeen kanssa.	Pilottikokeilut vuosittain ja palaute kokeiluista.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Kehitämme konsultatiivisia palveluita.	Yhteistyö kuntien kanssa.	Palautteet konsultaatiosta vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi

Kehitämme koulutustarjontaa.	Yhteistyö kuntien ja muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa. Järjestämme tulevaisuudessa mahdollisesti aikuisten perusopetusta ja TUVA-opintoja perusopetuksen päättäneille. TUVA-opetuslu-pien hakeminen.	Tyytyväisyyskyselyt: Sidosryhmäkyselyt vuosittain. Perussopimuksen muuttaminen.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi Asia suunnittelussa ja seurannassa.
Mahdollistamme op- pilaille osallistumisen koulumme kehittämiseen.	Oppilaskunnan hallitusten kokousten järjestäminen ja aloitteiden tekeminen.	Oppilaskunnan kokouksien ja aloitteiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Järjestämme jäsenkunnille kuntakouksia ja lähestymme heitä tiedotteilla palveluistamme tarpeen mukaan.	Hallituksen pöytäkirjojen lähettäminen kuntiin. Hallituksen ja tarkastuslautakunnan pöytäkirjojen julkaisu Sateenkaaren koulun kuntayhtymän kotisivuilla. Kuntakokousten järjestäminen.	Lähetettyjen tiedotteiden ja järjestettyjen kokousten määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi

TAULUKKO 4: Toiminnan kehittäminen

2.5 Strategian seuranta ja arviointi

Strategian seuranta ja arviointi on helpompaa, kun strategian toteutumista kuvaavat mittarit ja niiden tavoitetasot on määritetty. Tulostittarin avulla voidaan pohtia, onko asetettu tavoite saavutettu, kun taas ohjausmittarin avulla nähdään, onko tavoitteessa kuljettu oikeaan suuntaan ja tehty oikeanlaisia valintoja. Käynnistysmittari puolestaan arvioi, onko kyetty lähtemään tavoitteessa eteenpäin. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän mittareilla

saadaan sekä laadullista että määrällistä tietoa tavoitteiden saavuttamisesta. Osaa tavoitteista on vaikea numeerisesti osoittaa, näissä lähinnä kuvataan, onko asiassa edistytty tai päästy alkutilanteesta liikkeelle.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän strategian päämääristä ja tavoitteista johdetaan vuosittain Sateenkaaren koulun vuosisuunnitelma ja kuntayhtymän toiminta- ja kehittämissuunnitelmat. Talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä kuvataan, miten strategisia päämääriä ja tavoitteita on toteutettu. Tyytyväisyyskyselyjen, konsultaatioiden ja kotisivujen kautta saatujen palautteiden pohjalta tarkennetaan strategiaa ja nostetaan esille toimintamme kehittämistarpeita. Palautteiden perusteella arvioidaan, kuinka olemme toiminnassamme onnistuneet.

Strategian päämäärät ja tavoitteet otetaan huomioon asioiden valmistelussa. Päätöksiä tehdessä huomioidaan, että ne ovat strategian mukaisia. Joka toinen vuosi on strategian puolivälitarkastelu, jossa huomioidaan toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja tehdään tarvittavat tarkennukset tavoitteisiin ja strategian toimeenpanoon.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän hallitus seuraa toimintakausittain Sateenkaaren koulun oppilasmääriä, jatko-opintoihin päässeitä sekä Sateenkaaren koulun toimintaa suhteessa muihin Elmeri-kouluihin. Lisäksi hallitus seuraa toteutuneiden konsultaatioiden määrää ja talouteen vaikuttavia muuttujia, kuten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden, vaikeimmin kehitysvammaisten sekä intervalliopetuksen määrää. Myös iltapäivähoidon palvelun tuottamisen tarvetta seurataan. Talouden osalta seurataan miten valtiolta ja kunnilta saatavat kulut vastaavat menoja ja kuinka tarvittaessa hinnoittelua muutetaan vastaamaan syntyneitä kuluja.

Tarkastelun kohteena on myös henkilöstön osaamisen kehittäminen ja siihen liittyen koulutusten määrän seuraaminen suhteessa henkilöstöön sekä koulutetun henkilöstön määrään.

3 SATEENKAAREN ERITYISKOULUN TOIMINTA

Sateenkaaren erityiskoulu on Sateenkaaren koulun kuntayhtymän ylläpitämä peruskoulu, jossa annetaan esi- ja perusopetusta, vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitseville lapsille ja nuorille.

3.1 Toiminnan kuvaus

Sateenkaaren erityiskoulu tarjoaa opetusta kehitysvammaisille, autistisille ja psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille, joiden kotikunnan lähikoulu ei pysty vastaamaan heidän koulunkäyntinsä yksilöllisiin tarpeisiin tai jotka tarvitsevat kasvun, kehityksen sekä oppimisen tueksi laaja-alaista kuntoutusta. Opetusta annetaan kymmenessä erityisluokassa, joissa opiskelee eri vuosiluokilla olevia oppilaita. Opetusta järjestetään sekä toiminta-alueittain että oppiaineittain. Sateenkaaren erityiskoulussa kaikki oppilaat kuuluvat oppilaskohtaisen tuen piiriin. Oppilaskohtainen tuki järjestetään joko yleisen tai pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Toiminta-alueittaista opetusta annetaan vaikeimmin kehitysvammaisille, autistisille tai muulla tavoin vammaiselle tai vakavasti sairaalle oppilaalle. Tällöin multisensorinen opetus, vaihtoehtoiset kommunikaatiomenetelmät, arjen ja teorian yhdistäminen sekä vahvat struktuurit ovat opetuksen keskiössä. Oppilaille, joilla on puutteellinen kyky käyttää aistejaan, tarjotaan aistitoimintoja korjaavia menetelmiä. Aistijärjestelmää kuntoutetaan esimerkiksi Sherbornen, Poken, KKK:n, Satuhieronnan, Fysioakustisen tuolin, Neurosonicin ja Basaalistimulaation avulla. Koulussa toteutetaan myös Mindfulness-harjoitteita.

Oppiaineittain annettava opetus suunnitellaan yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille. Psykososiaalisen tuen opetuksessa painottuvat

sosiaalisten ja tunne-elämätaitojen opetus. Koulussa on käytössä näiden taitojen kehittämiseen liittyviä menetelmiä, joita ovat esimerkiksi ART, Lions Quest, Nepsy ja sosiaaliset tarinat sekä Positive. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, aikuisten ja eri yhteisöjen kanssa.

Sateenkaaren koulun rehtorin virkaa hoitaa kuntayhtymän johtaja. Lisäksi kuntayhtymässä ja sen ylläpitämässä Sateenkaaren erityiskoulussa työskentelee hallintosihteeri, kymmenen erityisluokanopettajaa, 28 koulunkäynninohjaajaa / -avustajaa sekä noin 30 oppilaskotien palkkaamaa ohjaajaa. Sateenkaaren erityiskoulussa on keskimäärin 75 vakituista oppilasta. Koulussa käy myös lyhytaikaisen kuntoutuksen piiriin kuuluvia oppilaita 5–10 viikkotasolla. Koulun oppilaista yli puolet käy koulua päivittäin kotoa käsin. Koulun toimintaa ohjaavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetukset, opetussuunnitelman perusteet sekä paikallinen opetussuunnitelma ja siihen perustuva koulun vuosisuunnitelma.

3.2 Toiminnan tavoitteet, keinot ja mittarit vuodelle 2026

Sateenkaaren erityiskoulun toiminnan tavoitteet nousevat kuntayhtymän strategian painopistealueilta, joita ovat laadukas erityisopetus, konsultaatiopalvelut, hyvinvoivat oppilaat ja toiminnan kehittäminen.

3.2.1 Laadukas erityisopetus

Laadukas erityisopetus				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Toteutamme vaativan oppilaskohdattaisen tuen esi- ja perusopetusta Eloisa Vaalijalan kuntoutuksessa oleville oppilaille	Oppilaspaikat pidetään täytettyinä. Ammattitaitoinen	Oppilasmäärä. Jäsen- ja ulkokuntien määrä vuosittain. Henkilöstön kou-	Kuntayhtymänjohtaja	Oppilasmäärä vuositason keskimäärin 70. >= edellinen vuosi

ja kotoa päivittäin koulua käyville oppilaille jäsenkuntien tarpeet ensisijaisesti huomioiden.	ja koulutettu henkilöstö. Riittävät resurssit. Opetussuunnitelma on painotettu oppilaiden tarpeiden mukaan. Tulot vastaavat opetuksen järjestämisestä syntyviä kuluja.	lutustausta ja täydennyskoulutusmäärä. Tyytyväisyys- ja hyvinvointikyselyt. Oppilasmäärä suhteessa henkilöstöön. Tyytyväisyys- ja hyvinvointikyselyt Valtionosuuksien, kotikuntakorvausten ja kunnilta perittävien korvausten määrät.		>= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Tarjoamme laadukkaita ja tavoitteellisia perusopetuksen palveluita.	Osaava ja ammatitaitoinen henkilöstö, joka toteuttaa opetusta suunnitelmallisesti toimintaa jatkuvasti arvioiden ja sen pohjalta opetusta kehittäen.	Koulutetun henkilökunnan määrä. Oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Henkilöstökyselyt vuosittain. Opettajien kokoukset, opevartit.	Kuntayhtymänjohtaja	>=95 % 68 % tai >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Tarjoamme oppilaalle yksilöllisiä pedagogisia ratkaisuja.	Osaava ja ammatitaitoinen henkilöstö. Riittävät resurssit ja oppimista tukeva kouluympäristö ja materiaalit: tunti liikuntaa päivässä, aistiharjoitukset, rentoutushetket, digitaalisten harjoittelun, toiminnallinen ja monialainen oppiminen, kokemuspohjainen oppiminen. Toimiva opiskelu-huolto.	Koulutetun henkilökunnan määrä. Koulutusten määrä. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Oppilaiden eteneminen opinnoissa vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>=95 % >= edellinen vuosi 100 % (Luokalta toiselle siirtyminen).
Huolehdimme tur-	Jokainen työnte-	Oppilaiden ja	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi

vallisesta ja siististä kouluympäristöstä.	kijä huolehtii osaltaan ympäristön siisteydestä ja turvallisuudesta ja ilmoittaa epäkohdista. Oppilaat opettelevat siivoamaan jälkensä ja viemään tavarat paikoilleen tuntien jälkeen. Henkilökunta huomioi oppilaiden erilaiset tarpeet työskentelyssään. Käytetään tarvittavia apuvälineitä esim. nosturit. Toimitaan koulun suunnitelmien mukaisesti arjessa ja poikkeustilanteissa: secapp, hälyttimien käyttö (vivago), toiminta uhka- ja vaaratilanteissa. Välituntivalvonta toteutetaan kaikkien työntekijöiden toimesta. Varmistetaan, että puhelimia ei käytetä välitunneilla. Huolehditaan, että jokaisella on tekemistä välitunnilla. Varmistetaan, että kaikki tietävät käytänteet -> hyvä perehdytys.	huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Henkilöstön hyvinvointikysely. Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten määrä kuukausittain. Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten määrä kuukausittain. Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten määrä kuukausittain. Ulospoistumis- ja sisälle suojautumisharjoitusten määrä. Luokka-kohtaiset harjoitukset. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Täytettyjen perehdytyslomakkeiden määrä.		<= edellinen vuosi <= edellinen vuosi <= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Huomioimme opetuksessamme tasa-arvoisesti oppilaiden tarpeet.	Arviointisuunnitelman tekeminen jokaiselle sitä tarvitsevalle oppilaalle syyslomaan mennessä: ohjauspalvelut, materiaalit, opetusjärjestelyt, kommunikaatio	Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyt vuosittain. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi 68 % tai >= edellinen vuosi

		Tehtyjen arviointisuunnitelmien määrä.		100 %
Järjestämme intervalliovetusta akuutteihin kriisitilanteisiin oppilaan koulunkäyntiin liittyen.	Intervalliluokissa on tilaa akuuteille kriisijaksolaisille kysynnän mukaan. Konsultaatiopalvelut.	Intervalliovetuksen määrä. Webropol-kyselyt. Konsultaatioiden määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Henkilöstömme ovat koulutettuja ja heidän työuransa ovat pitkäkestoisia.	Henkilöstöltä vaaditaan ammattitaito ja tarjotaan täydentävää lisäkoulutusta. Tarjotaan mahdollisuutta oppisopimuskoulutukseen. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan tyhytunneilla, ePassilla, yhteisökahveilla.	Työurien pituus ja alalle soveltuvien tutkintojen määrä. Koulutuspäivien määrä. Oppisopimuskoulutusten suorittaneiden määrä. Tyhytuntien, ePassin, yhteisökahvien toteutumisen seuranta.	Kuntayhtymänjohtaja	5 vuotta tai >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Tuemme oppilaiden jatko-opintovalmiuksia ja itenäistymistä huolehtimalla oppilaiden oppimisvalmiuksien kehittämisestä. Oppilas palaa takaisin lähikouluunsa.	Opetetaan oppilaille arjen perustaitoja, sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja osana muuta opetusta.	Jatko-opintoihin päässeiden määrä vuosittain. Lähikouluun palaaneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	100 % >= edellinen vuosi
Kehitämme uudenlaisia ja joustavia tapoja järjestää erityisopetusta.	Etäopetus, opetuksen järjestäminen muiden kuntoutusta järjestävien tahojen kanssa. Jalkautuvat palvelut.	Opinnoissa edenneitten määrä vuositasolla.	Kuntayhtymänjohtaja	100 %

TAULUKKO 5: Laadukas erityisopetus

3.2.2 Konsultaatiopalvelut

Konsultaatiopalvelut				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Tuemme kuntia vaativassa varhaiskasvatuksen ja esi- sekä perusopetuksen työssä jäsenkunnat esisijaisesti huomioiden.	Järjestämme konsultaatiopalveluita etänä sekä käyn- teinä kysynnän mukaan.	Konsultaatioiden määrä vuosittain jäsen- ja ulkokun- nittain. Palautteet konsul- taatioista vuosit- tain webropol-ky- selyn kautta.	Kuntayhtymän- johtaja	>= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Tuemme ja vahvis- tamme alueellista vaativan erityisope- tuksen osaamista konsultaatiopalve- luiden avulla.	Konsultaatiopal- velusta tiedotta- minen ja palvelun järjestäminen omalla alueella.	Konsultaatioiden määrä paikkakun- nittain. Palautteet konsul- taatioista vuosit- tain webropol-ky- selyn kautta.	Kuntayhtymän- johtaja	>= edellinen vuosi
Tarjoamme ensisi- jaisesti varhaista tu- kea ja ennaltaeh- käiseviä palveluita.	Konsultaatiopal- veluiden tarjoami- nen kunnille.	Konsultaatioiden määrä. Palautteet konsul- taatioista vuosit- tain.	Kuntayhtymän- johtaja	>= edellinen vuosi >= edellinen vuosi
Pyrimme vähentä- mään korjaavien palveluiden tar- vetta.	Konsultaatiopal- veluista tiedotta- minen, konsulta- tiotyön lisääntymi- nen ja kuntayh- teistyön lisäämi- nen.	Konsultaation kautta kouluumme ohjautuneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymän- johtaja	<=edellinen vuosi
Annamme pedago- gista tukea ja oh- jausta kuntien var- haiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle.	Tarjoamme yk- silö- ja yleispeda- gogista konsul- taatiota kuntien henkilöstön työtä tukemaan.	Konsultaatioiden määrä ja palaut- teet konsultaati- oista vuosittain.	Kuntayhtymän- johtaja	>= edellinen vuosi
Tuemme oppilaan koulunkäyntiä lähi- koulussa.	Tarjoamme kon- sultaatiopalveluita kunnille yksilöta- solla. Tarjoamme kon- sultaatiota oppi- laskohtaisena jat- kuvana proses- sina tarpeen mu- kaan.	Konsultaatioiden määrä. Konsultaation kautta kouluun oh- jautuneiden määrä. Omaan lähikou- luun palanneiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymän- johtaja	>= edellinen vuosi <=edellinen vuosi >= edellinen vuosi

TAULUKKO 6: Konsultaatiopalvelut

3.2.3 Hyvinvoivat oppilaat

Hyvinvoivat oppilaat				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Oppilaamme saavat oikea-aikaista ja omaa oppimista tukevaa opetusta ja ohjausta koulunkäyntiinsä.	Riittävät resurssit, pienet opetusryhmät, erilaiset oppimistilat, yksilölliset opetussuunnitelmat.	Oppilaiden tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Opintojen eteneminen.	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi 100 %
Tunnistamme oppilaiden tuen tarpeet ja vahvuudet.	Ammattitaitoinen henkilökunta. Positiivinen lähestymistapa oppilaan kohtaamisessa ja taitojen tunnistamisessa.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi
Reagoimme välittömästi oppilaan koulunkäynnistä nousuviin huoliin.	Toimiva opiskelu-huolto.	Opiskeluhuollon järjestäminen viipymättä.		Kiireellisissä tapauksissa alle 3 päivää, muissa huolta herättävissä tapauksissa alle 5 päivää.
Huolehdimme, että oppilaamme saavat riittävästi tukea käyttäytymisen ja tunne-elämän haasteisiin sekä oppivat hallitsemaan käyttäytymistään sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.	Riittävät resurssit. Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö. Tunne-elämätaitojen ja sosiaalisten sekä vuorovaikutustaitojen opettaminen osana arkea.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Koulutetun henkilöstön määrä. Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Uhka- ja väkivaltatilanteiden määrä kuukausittain ja vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi 95 % 80 % tai >= edellinen vuosi <= edellinen vuosi
Opetamme oppilaitamme tunnistamaan tunteitaan, vahvuuksiaan sekä	Tunne-elämätaitojen opettaminen osana arkea. ART-menetelmä.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	68 % tai >= edellinen vuosi

nimeämään niitä arjessa.	Positiivinen pedagogiikka. Mindfulness. Kaveritaitojen opettaminen.	Oppilaiden itsearviointit puolivuosittain.		100 % >= edellinen vuosi
Tarjoamme oppilaille turvallisen ilmapiirin kasvuun ja sinnikkäälle oppimiselle.	Riittävät resurssit. Yhteisesti sovitut toimintatavat koulussa.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskysely vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	68 % tai >= edellinen vuosi 100 %
Kannustamme oppilaita kohtaamaan toinen toisiaan ystävällisesti sekä ymmärtämään mitä ystävällisyys merkitsee ja sitä kautta saavuttamaan merkityksellisiä kaverisuhteita.	Taitojen harjoittelu arjessa sekä soveltavien valinnaisaineiden yhteydessä. Aikuiset auttavat kaverisuhteiden luomisessa mm. väli- ja oppitunneilla.	Oppilaiden ja huoltajien tyytyväisyyskysely vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	75 % tai >= edellinen vuosi

TAULUKKO 7: Hyvinvoivat oppilaat

3.2.4 Toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittäminen				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Toimimme osana Osaamis- ja tukikeskustoimintaa.	Olemme aktiivisesti mukana eri työryhmissä ja tarjoamme mm. konsultaatiopalveluita OT:n käyttöön.	OT-casejen ja työryhmäpalaverien määrä vuosittain.	Kuntayhtymän johtaja	>= edellinen vuosi
Kehitämme kansallisesti yhteistyökumppaneidemme kanssa vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitsevien lasten ja nuorten erityisopetusta. Vaikutamme näiden nuorten jatko-opetusmahdollisuuksiin ja sitä kautta vähen-	Yhteistyö Kehitysvammaliiton, Tikketein, Autismiliiton, OT:n, OPH:n ja Elmerikoulujen kanssa. Elmeri-rehtoritapaamiset, Elmerikoulujen yhteiset tapaamiset ja El-	Tyytyväisyyskysely: Sidosryhmäkyselyt vuosittain. Tehdyn yhteistyön seuraaminen vuosittain. Elmeri-tapaamisten määrät. Osallistuneiden määrä.	Kuntayhtymän johtaja	75 % tai >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi >= edellinen vuosi

nämme riskiä heidän syrjäytymiseensä yhteiskunnassa.	meri-konsulttivien opettajien tapaamiset ja Eimeri-verkostotoiminnan kehittäminen.			
Kehitämme opetuksen ja kuntoutuksen yhdistämistä yhteistyössä Eloisan kanssa.	Yhteiset kehittämispäivät, työryhmät ja lähetetiimit.	Yhteistyöpäivien määrä. Tyytyväisyyskyselyt: sidosryhmäpalautteet vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi 68 % tai >= edellinen vuosi
Konsultaatiopalvelun kehittäminen pysyväksi toimintatavaksi.	Palvelun myyntikysynnän mukaan.	Palautteet konsultaatiosta vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Kehitämme koulutustarjontaa ja koulutuspalveluja.	Selvitämme TUVA-opetuksen tarvetta alueellamme yhteistyötahojen kautta. Selvitämme tarvetta profiloitujen koulutuskokonaisuuksien järjestämiseksi.	Tyytyväisyyskyselyt: Sidoryhmäkyselyt vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	Asia suunnittelussa ja seurannassa.
Mahdollistamme opilaille osallistumisen koulumme kehittämiseen.	Koulussa toimii oppilaskunnan hallitus, joka koontuu 1 krt /kk. Jokaisesta luokasta on edustaja oppilaskunnan hallituksessa.	Oppilaskunnan kokouksien ja aloitteiden määrä vuosittain.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi
Tiedotamme huoltajia koulumme toiminnasta.	Vanhempainiltojen järjestäminen, juhlat, oppilaspalaverit.	Tiedotteiden määrä, järjestettyjen tapaamisten määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>= edellinen vuosi

TAULUKKO 8: Toiminnan kehittäminen

4 HENKILÖSTÖSTRATEGIA JA SEN TAVOITTEET SEKÄ MITTARIT

Suunnitelmakauden alussa Sateenkaaren koulussa on yhteensä 11 virkaa ja 29 työsuhdetta. Osa työsuhteista on määräaikaaisia. Suunnitelmakaudella henkilöstön määrä pysyy ennallaan. Henkilöstön keski-ikä on noin 44,7 vuotta. Sateenkaaren koulusta palveluksesta siirtyy eläkkeelle vuoden 2027 loppuun mennessä yhteensä 2 työntekijää.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän kokonaisstrategiassa vuosille 2023–2025 on henkilöstöllä keskeinen rooli Sateenkaaren koulun kuntayhtymän ja erityiskoulun menestyksen rakentamisessa. Yhtymähallitus hyväksyi 20.06.2023 erillisen henkilöstöstrategian vuosille 2023–2025.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän henkilöstöstrategian tavoitteita ovat:

1. Arvot tunnistava henkilöstö
2. Osaaminen ja uudistuminen
3. Työhyvinvointi

Tavoitteiden toteuttaminen on ensisijaisesti työnantajan vastuulla, mutta ne eivät voi toteutua ilman henkilöstön aktiivista osallistumista. Se edellyttää, että henkilöstö tuntee arvot ja tavoitteet sekä sitoutuu toimimaan niiden mukaisesti.

Henkilöstöstrategian visio

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä on kiinnostava ja vetovoimainen työnantaja.

4.1 Arvot tunnistava henkilöstö

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toimintaa ohjaavana ajatuksena toimii jo koululla vuosia käytössä ollut ”Yksilöllisesti yhdessä oppien”. Kiteytyneeseen lauseeseen sisältyy kuntayhtymän arvot, jotka on henkilöstön kanssa yhdessä sovittu. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän arvoja ovat: oppilaslähtöisyys, hyvinvointi ja vuorovaikutus sekä luotettavuus ja vastuullisuus.

Arvot tunnistava henkilöstö				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Henkilöstö tunnistaa toimintaa ohjaavat arvot.	Arvoista sopiminen yhdessä henkilöstön kanssa. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen. Arvojen käsittely osana henkilöstön kanssa pidettäviä kehitys- ja palautekeskusteluja.	Henkilöstökyselyyn vastanneiden määrä vuosittain. Arvojen tunnistaminen henkilöstön keskuudessa. Perehdytys- ja siihen liittyvien ohjeistusten sisäistäminen ja lomakkeen täyttäminen perehdyttäjän johdolla. Kehitys- ja palautekeskusteluiden määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>= 75 % >=100 % 100 % 100 %
Henkilöstö toimii sovittujen arvojen mukaisesti.	Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja arvoin pilaaminen arjessa säännöllisesti. Esimiehillä ja työntekijöillä on valmius	Henkilöstökyselyihin vastanneiden määrä vuosittain. Oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien tyytyväisyyskyselyihin vastanneiden määrä vuosittain. Henkilöstökyselyihin vastanneiden	Kuntayhtymänjohtaja	>=75 % >= 68 %

	keskustella arvoista ja perustella toimintaa niiden pohjalta.	määrä vuosittain.		$\geq 75\%$
--	---	-------------------	--	-------------

TAULUKKO 9: Arvot tunnistava henkilöstö

4.2 Osaaminen ja uudistuminen

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä toimii Sateenkaaren erityiskoulun opetuksenjärjestäjänä, joka järjestää vaativan oppilaskohtaisen tuen opetusta. Laadukkaan erityisopetuksen tuottaminen edellyttää koulutettua ja sitoutunutta henkilöstöä. Aktiivinen täydennyskoulutus on mahdollistanut työntekijöiden kehittymisen uusiin haasteisiin. Oppisopimuskoulutusten kautta Sateenkaaren koululle on saatu töihin niin lähihoitajia kuin koulunkäynninohjaajia. Myös kehitysvammaisten erityisopettajia on valmistunut työn ohella kouluttautumalla. Vuonna 2026 Sateenkaaren koululla on kaksi työntekijää, jotka koulutautuvat oppisopimuksella.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä kouluttaa henkilöstöään aktiivisesti. Aktiivisuus täydennyskoulutuksessa tarkoittaa, että koulutustarjontaa on monipuolisesti ja se on uudistuvaa ja laadukasta. Ulkopuolisiin täydennyskoulutuksiin on myös mahdollisuus päästä ja omaehtoiseen kouluttautumiseen kannustetaan.

Sateenkaaren koulussa on voitu erillisten järjestelyerien turvin määritellä uusia tehtävänkuvia, joista maksetaan korvaus työntekijälle. Tämä tarjoaa työntekijälle mahdollisuuden kehittää omaa ammattitaitoaan ja toisaalta se antaa vaikutusmahdollisuuksia laajentaa omaa tehtävänkuvansa. Sateenkaaren koululle koulutetaan oma Avekki-kouluttaja vuonna 2026–2027. Tulevaisuudessa koululla on oma Avekki-kouluttaja, joka huolehtii henkilöstön ajantasaisesta Avekki-koulutuksesta ja toimintatapamallin ylläpidosta sekä osallistuu jälkiselvittelyihin.

Osaaminen ja uudistuminen				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Henkilöstön osaaminen vastaa työn vaatimuksia ja muuttuvia tarpeita sekä mahdollistaa työuralla etenemisen.	Keskustelemalla työntekijän työssä kehittymisestä kehitys- ja palautekeskusteluissa.	Kehitys- ja palautekeskusteluiden määrä. Kehitys- ja palautekeskusteluissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen arviointi henkilöstökyselyssä.	Kuntayhtymänjohtaja	>=100 % >=68 %
	Työnkuvan laajentaminen työntekijän vahvuuksien mukaisesti.	Vastuutehtävien määrä. Henkilöstön tyytyväisyys työnkuvaan henkilöstökyselyn perusteella.		>= edellinen vuosi >= 68 %
	Työnantajan tarjoama lisä- ja täydennyskoulutus.	Lisä- ja täydennyskoulutuspäivien määrä vuosittain. Koulutuksiin osallistuneiden määrä. Henkilöstön kokemus täydennyskoulutuksen riittävästä henkilöstökyselyn pohjalta.		vähintään 3 päivää / hlö >= 85 % 75 % henkilöstöstä kokee, että koulutus on riittävää
	Oppisopimuskoulutuksen mahdollistaminen.	Oppisopimuskoulutuksen aloittaneiden sekä valmistuneiden määrä. Kouluttamattomien osuus henkilökunnasta.		Koulutuksen aloittaneiden määrä suhteessa valmistuneisiin. <= 5 %
	Vahvistamalla työntekijöiden kykyä kehittää omaa toimintaansa.	Työyhteisön kehittämismyönteisyyden kartoittaminen henkilöstökyselyssä.		>=68 %
		Työyhteisön kehittämismyönteisyyden kartoittaminen		>=68 %

	Työnkuvan muutokset työntekijän ammatilliset vahvuudet huomioon ottaen.	kehitys- ja palautekeskusteluissa. Vastuutehtävien määrä.		>= edellinen vuosi
Tavoitteellisuus työn sisällön ja vaatimusten muuttuessa.	Työtä ohjaavien tavoitteiden asettaminen, seuraaminen ja arviointi yhdessä henkilöstön kanssa.	Kehitys- ja palautekeskustelut keskus- telut. Henkilöstökyselyt	Kuntayhtymänjohtaja	>=68 % >=68 %
Henkilöstön si- touttaminen.	Osaaminen syntyy pitkäjänteisesti tehdystä työstä ja henkilöstön sitoutuneisuudesta.	Työurien pituuden seuranta. Rekrytointien määrä.	Kuntayhtymänjohtaja	>=5 vuotta Henkilöstön vaihtuvuus vuosittain. <= 10 %

TAULUKKO 10: Osaaminen ja uudistuminen

4.3 Työhyvinvointi

Sateenkaaren koulun kuntayhtymään tehtiin työterveyden toteuttamana työpaikkaselvitys toukokuussa 2023 sekä AVIN työsuojelutarkastus 2024. Työpaikkakäynnin esikyselyissä henkilöstön voimavaroiksi työssä nousi useita tekijöitä, mm. mukavat työkaverit, esimiehen tuki, mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä, viihtyisä työympäristö ja selkeät työtehtävät ja vastuut. Työpaikalla ei ole kyselyiden mukaan koettu epäasiallista kohtelua tai syrjintää, eikä päihteiden käytöstä aiheutuvia haittoja.

Väkivallan uhka on työssä olemassa, mutta väkivaltatilanteiden määrä on vähentynyt ja keskittyy lähinnä yksittäisiin oppilaisiin. Koulun turvallisuustekijöihin on kiinnitetty huomiota niin sisäisessä toiminnassa kuin ulkoisen uhkan varalta. Koululla on uusittu mm. hälytysjärjestelmä ja yhtenäistetty toimintatapoja. Työterveyshuolto on merkittävässä roolissa ennaltaehkäisevässä ja työkykyä ylläpitävässä toiminnassa. Lisääntyneen väkivallan vuoksi on tärkeää, että koko koulun henkilöstö on koulutettu Avekki-toimintatapamallin käyttöön ja että jatkossa koululla on oma Avekki-kouluttaja, joka huolehtii koulutuksista ja ylläpidoista sekä osallistuu jälkiselvittelyihin.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymä turvaa riittävät mahdollisuudet täydennyskoulutukseen, työnohjaukseen, työterveyshuoltoon ja muihin henkilöstön osaamista ja jaksamista edistäviin vaikuttaviin toimenpiteisiin. Työkyvyn ylläpitämisen uusiin keinoihin panostetaan jatkuvasti. Henkilöstö on antanut positiivista palautetta etenkin organisaation myöntämästä Epassirahasta.

Myös vuonna 2026 henkilöstön hyvinvointiin tullaan panostamaan niin Epassin, pyöräetuuden, tyhy-tuntien, esimerkkiruokailuedun kuin työyhteisökahvien muodossa. Hyvinvoiva henkilöstö on toiminnan onnistumisen edellytys.

Työhyvinvointi				
Tavoite	Keinot	Mittari	Tavoitteen omistaja	Tavoiteluku
Työtehtävät ovat selkeät ja merkitykselliset.	Vastuiden ja työnjaon selkeyttäminen.	Henkilöstökysely Sairauspoissaolojen seuranta.	Kuntayhtymänjohtaja	>=68 % <= edellisen vuoden merkintöjen määrä
Työn tekeminen on turvallista (fyysinen ja psyykinen kuormitus)	Koko henkilöstö on koulutettu Avekkitoimintatapamallin käyttöön. Painopiste on aina ennaltaehkäisyssä.	Avekkikoulutuksen käyneiden määrä. Uhka- ja vaaratilanteiden raportointi ja seuranta.	Kuntayhtymänjohtaja	>=edellisen vuoden määrä <=edellisen vuoden määrä
	Turvallinen työympäristö.	Työtapaturmien määrä.		<= edellisen vuoden määrä
	Apuvälineet turvallisen työn suorittamiseen.	Henkilöstökysely		>=edellisen vuoden määrä
	Ajantasainen ja toimiva pelastus- ja turvallisuus- sekä kriisisuunnitelma.	Henkilöstökysely Työterveyshuollon työpaikkaselvitys 3–5 vuoden välein.		>=edellisen vuoden määrä Verrataan edellisen selvityksen tuloksiin.
Henkilöstön hyvät työyhteisötaidot	Työyhteisötaitojen kehittäminen.	Henkilöstökysely	Kuntayhtymänjohtaja	>=edellisen vuoden määrä
	Yhteisten tyhy-ilta-	Pidettyjen tyhyjen määrä.		>=edellisen vuoden määrä

	päivien viettäminen. Koulun kehittämispäivän viettäminen koko henkilöstön kanssa yhdessä.	Kehittämispäivän toteutuminen. Henkilöstön kokemus epäasiallinen kohtelu työpaikalla.		1 päivä / vuosi 0 %
Oikeudenmukainen johtaminen	Muutosten valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa. Riittävä tiedottaminen. Avoin keskustelu henkilöstön kanssa.	Henkilöstökysely Kehitys- ja palauttekeskustelut Henkilöstökysely Henkilöstökysely	Kuntayhtymän johtaja	>=edellisen vuoden määrä >= 68 % tai >=edellisen vuoden määrä >= 68 % tai >=edellisen vuoden määrä

TAULUKKO 11: Työhyvinvointi

5 TALOUSARVIO JA SUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET

Tässä luvussa käsitellään talousarvion laadinnan ja seurannan periaatteita, määritellään sitovuustaso sekä tuodaan esille sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet ja kuntayhtymän merkittävimmät riskit.

5.1 Talousarvion laadinnan periaatteet ja rakenne

Kuntalain 110 §:n talousarviota ja –suunnitelmaa koskevassa pykälässä säädetään, että valtuuston on hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma

vähintään kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuoksi. Sateenkaaren koulun kuntayhtymä on yhden toimielimen kuntayhtymä, jossa talousarviosta ja talous – sekä toimintasuunnitelmasta päättää yhtymähallitus.

Talousarvio- ja suunnitelma tulee laatia siten, että ne toteuttavat strategiaa ja edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion tulee olla tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kuntayhtymän talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio on laadittu siten, että rahoitustarve katetaan valtionosuusrahoituksella, kotikuntakorvauksilla, kunnilta perittävillä koulunpäivämaksuilla ja aamu- ja ilta-päivähoidon maksuilla. Talousarvioesityksessä on talousarvio vuodelle 2026 ja suunnitelma vuosille 2027–2028. Kuntalain mukaisia tilivelvollisia ovat yhtymähallituksen jäsenet ja kuntayhtymän johtaja / rehtori.

Kuntayhtymä ylläpitää Sateenkaaren erityiskoulua, joka järjestää esi- ja perusopetusta sekä aamu- ja iltapäivähoitoa ja konsultaatiopalveluita kuntiin. Kuntayhtymällä on kolme kustannuspaikkaa vuonna 2026, joita ovat Sateenkaaren koulun kuntayhtymä ja luottamustoimi sekä konsultaatio. Sateenkaaren koulun kuntayhtymälle on laadittu yksi tuloskortti, joka sisältää kuntayhtymän talousarviovuoden 2026 tavoitteet, keinot, mittarit, tavoiteluvut ja aikataulun sekä vastuutahot.

Kuntayhtymän talous- ja palkkahallinto, tietohallinto, ravitsemus- ja puhtaanapitopalvelut, työterveyspalvelut, tilintarkastuspalvelut ja tietosuojavastaavan palvelut ostetaan ulkopuolisena palveluna. Kiinteistöpalvelut sisältyvät vuokran hintaan.

5.1.1 Sitovuustaso

Kuntayhtymänjohtajaa sitoo talousarviossa tiliryhmäkohtainen toimintakate. Sitova tiliryhmätaso on 2. Mikäli tiliryhmäkohtainen budjetti ei riitä vastaamaan kustannuksia, tekee päätöksen budjetin muuttamisesta yhtymähallitus. Tiliryhmäkohtaisten tilien eristä tulee raportoida vuoden aikana hallitukselle, mikäli niissä on tiedossa olennaisia poikkeamia talousarvioon nähden.

Investointiosassa yhtymähallitukseen nähden sitovana tasona on talousarviossa hyväksytty investointien määrä yhteensä. Mikäli investointeihin saadaan rahoitusosuuksia, yhtymähallitukseen nähden sitovana tasona on tulojen ja menojen netto. Tarvittavat talousarviomuutokset tuodaan yhtymähallituksen käsiteltäväksi vuoden 2026 aikana. Sateenkaaren koulun kuntayhtymässä ei ole vuosille 2026–2028 suunnitelmissa investointeja.

5.1.2 Toteutumisen seuranta

Talousraportointia tehdään kuukausittain. Talousarvion toteutumisesta raportoidaan kuntayhtymän hallitukselle jokaisessa hallituksen kokouksessa. Lisäksi hallitukselle esitetään tulokortin väliarviot kaksi kertaa vuodessa. Tarkastuslautakunnalle lähetetään talousraportit ja hallituksen pöytäkirjat kuukausittain.

Ensisijaisesti toiminta tulee sopeuttaa siten, että talousarviossa pysytään. Talousarvion ylitys edellyttää talousarvion muuttamista. Talousarvion muutoksista päättää tiliryhmän sisällä kuntayhtymän johtaja tiliryhmälle annetun budjetin mukaisesti, muissa muutoksissa päätöksen tekee yhtymähallitus. Mikäli sitovaksi tavoitteiksi asetetut tavoitteet eivät näytä talousarviovuonna toteutuvan, tulee niiden olennaisista poikkeamista raportoida hallitukselle tulokortin väliarvioinnin yhteydessä ja kuukausittain annettavan talous- ja toimintaraportin yhteydessä. Kuntayhtymän hallituksella on oikeus päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kiireellinen, vaikka tarkoitukseen ei ole talousarviossa varauduttu.

5.1.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntayhtymän johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntayhtymän sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Yhtymähallitus päättää sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteista. Sateenkaaren koulun kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty hallituksessa 14.02.2023.

Riskienhallinta on sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan päämääränä on varmistaa organisaation tavoitteiden saavuttaminen, toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskienhallintaa toteutetaan riskien arvioinneilla.

Riskienhallinnan prosessi perustuu riskien tunnistamiseen ja niiden kuvaamiseen. Lähtökohtana on ennakkoon arvioida merkittävimpien riskikohtien todennäköisyydet ja varautua niihin ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä. Näillä toimenpiteillä voidaan poistaa riskikohdat ja / tai minimoida niiden mahdolliset seuraamukset. Riskien hallinnan toimintatavat ovat keskeisessä roolissa riskien hallitsemisessa, valvomisessa ja raportoinnissa.

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja muiden merkittävien päätösten valmistelun, suunnittelun, seurannan ja toteutuksen yhteydessä. Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Suuri osa riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Toimiva riskienhallinta on osa hyvää johtamista, toiminnan ohjausta ja palveluiden laadukkuuden varmistamista. Se kuuluu osana strategia-

ja talousarvioprosessiin sekä toiminnan suunnitteluun. Esihenkilöiden tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Henkilöstö osaltaan sitoutuu toimimaan yhteisesti hyväksytyjen tavoitteiden, sääntöjen ja tehtyjen päätösten mukaisesti, kehittämään toimintatapoja sekä ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan.

Yhtymähallitus hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäisen valvonta ja riskienhallinta toimeksi pannaan. Yhtymähallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä tarvittaessa selvityksen konsernivalvonnasta.

Kuntayhtymän johtaja vastaa Sateenkaaren koulun hallintosäännön mukaisesti sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kuntayhtymän toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. Kuntayhtymän johtaja hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta. Hän valmistelee myös yhdessä Kuntalaskennan kanssa toimintakertomuksessa annettavat tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi yhtymähallitukselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toteutumisesta. Kuntayhtymän johtajan tehtävänä on vastata riskien tunnistamisesta, arvioinnista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta.

Rehtori vastaa oman tehtäväalueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista.

Kuntayhtymän johtotiimin tehtävänä on tukea kuntayhtymän johtajaa operatiivisessa johtamisessa sekä strategian että riskienhallinnan toimeenpanossa. Johtotiimi vastaa strategisten riskien arvioinnista ja niiden toimenpiteistä. Kuntayhtymän johtotiimiin kuuluu

rehtori, apulaisrehtori / erityisluokanopettaja (vastuualue kehitysvammaisten ja autismikirjon toiminta-alueittainen opetus, työsuojelu ja henkilöstön hyvinvointi), erityisluokanopettaja (vastuualue psykososiaalisen tuen opetus) ja sekä hallintosihteeri (vastuualue palveluiden sidosryhmätyö).

Talousarvio ei saa olla kirjausta ohjaava, vaan kirjaukset kirjanpitoon suoritetaan voimassa olevien lakien, asetusten, kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden ja muiden ohjeiden mukaisesti. EU- ja muissa projekteissa noudatetaan kuntayhtymän ohjeistusta sekä rahoittajien rahoituspäätöksissään esittämiä vaatimuksia.

5.1.4 Kuntayhtymän merkittävimmät riskit

Pitkän aikavälin merkittävin riski on vaikeimmin kehitysvammaisten ja autististen lasten ja nuorten haaste kuntoutukseen ohjautumisessa. Kuntoutuksen tarvetta on, mutta valtakunnallisen tilanteen takia kuntoutuspaikkoja ei ole riittävästi. Tämä vaikuttaa suoraan Sateenkaaren koulun valtionosuuksiin, jolla on merkittävä painoarvo kuntayhtymän taloudelle.

Vuoden 2026 osalta valtionosuuksien määrä pysyy arvion mukaan lähes ennallaan verrattuna vuoteen 2025. Näin ollen vuoden 2026 osalta tätä ei nähdä talouden osalta merkittävänä riskinä, mutta asiaa tulee seurata vuosien 2027–2028 osalta ja tarkentaa kuntalaskutusta sen mukaisesti. Taloutta voidaan tasapainottaa myös aamu- ja iltapäivähoidon tarjoamisella kuntiin. Oppimisen tuen uudistus tulee vaikuttamaan rahoitukseen vuosina 2026–2028, jonka vuoksi tilannetta tulee seurata.

Oman, sinänsä positiivisen riskin kuntayhtymän kannalta on muodostanut Sateenkaaren koulun oppilaspaikkojen tarpeen kysyntä kotoa käyville oppilaille. Oppilaspaikat ovat olleet koko ajan täynnä ja jonottajia on jo syksyllä 2026 ja 2027. Jäsenkuntien tarpeisiin on pysytty toistaiseksi vastaamaan. Konsultaatiopalvelun avulla on pyritty kuntia tukemaan vaa-

tivassa kasvatustyössä ja tälle palvelulle oli kysyntää, kun palvelu oli rahoituksen puitteissa kunnille ilmaista. Rahoitus päättyi 31.12.2024, jonka jälkeen palvelu muuttui maksulliseksi. Palvelun käyttö on laskenut maksullisuuden myötä. Tästä saattaa olla seurauksena, että lasten ja nuorten tilanteet merkittävästi huononevat, kun he eivät saa tukea haasteisiinsa oikea-aikaisesti.

Muita mahdollisia riskejä ovat vahinkoriskit, joita voi syntyä väkivaltatilanteissa. Oppilaiden taustasyyt ja verkostoituminen riskiryhmien kanssa nostaa turvallisuusriskiä, johon on vastattu niin koulutuksella, kameravalvonnalla, hälytysjärjestelmillä kuin oppilaskohtaisilla suunnitelmilla sekä Avekki-toimintatapamallilla. Vuonna 2026–2027 yksi työntekijä koulutetaan Avekki-kouluttajaksi, joka tulevaisuudessa vastaa kaikkien uusien työntekijöiden peruskoulutuksesta ja sekä muiden ylläpitokoulutuksista. Ennen kuin kuntayhtymä saa oman kouluttajan, ostetaan koulutus ulkopuoliselta taholta.

Tietoturvaan liittyviin riskeihin on reagoitu mm. pyytämällä salassapitovelvollisuuslomakkeen täyttäminen kaikilta organisaatiossa työskenteleviltä huolimatta siitä, missä työtehtävässä he työskentelevät tai minkä organisaation palveluksessa he ovat. Myös whatsappin kautta viestittäminen on kielletty työasioihin liittyen. Ensisijaista tietoturvan kannalta on uusien työntekijöiden perehdytys. Tähän on vastattu sopimalla koululla erillisistä perehdyttäjäistä. Oppilastietoja luovuttaa koululta vain rehtori harkintansa mukaisesti, kun pyyntö asiakirjoista on tehty kirjallisesti.

Pitkän aikavälin riskinä on ammattitaitoisen ja osaavien erityisluokanopettajien rekrytointi. Koulunkäynninohjaajia on saatu koululle hyvin. Koulun vahvuutena on ollut pysyvä henkilöstö, vaihtuvuutta on ollut vain vähän. Osaavia opettajia on saatu mm. mahdollistamalla henkilöstölle täydennyskoulutus oman työn ohessa. Vaativan oppilaskohtaisen tuen koulujen opettajista on pula valtakunnallisella tasolla.

6 TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2028

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän toimintakulut ovat suunnitelmakauden alussa -2 567 604 €. Henkilöstökulut ja kiinteistöistä perittävät vuokrat ovat suurimmat menoerät kuntayhtymän taloudessa. Niiden osuus on 81,23 % toimintakuluista (henkilöstökulut 68,96 % ja muut toimintakulut 12,82 %). Palveluiden ostojen kulut ovat kokonaisuudessaan 15,6 % toimintakuluista. Toimintakulujen kasvun pääasiallisena syynä on muiden toimintakulujen kasvu, jotka nousevat kokonaisuudessaan noin 22 %. Suurin muutos kohdistuu koulukiinteistön vuokran nousuun. Palveluiden ostojen nousu on 16 % ja henkilöstökulujen nousu 13 %. Palveluiden ostojen osalta suurimmat nousut kohdentuvat työterveys- ja talous- sekä palkkahallinnon palvelujen kulujen nousuun. Palkkojen yleiskorotus ja henkilöstön ammatillinen kelpoisuus vaikuttaa suurimmalta osin henkilöstökuluihin. Aineiden, tarvikkeiden sekä tavaroiden ostojen arvioidaan laskevan 16 %, koska tietokoneisiin liittyvät hankinnat ovat vähäisiä vuonna 2026. Koneita on uusittu runsaasti vuonna 2025. Toimintakulujen on arvioitu nousevan kokonaisuudessaan 13 % vuonna 2026.

Vuonna 2026 toimintatuottojen arvioidaan olevan 2 583 000 €. Toimintatuottojen on arvioitu nousevan vuonna 2026 noin 13 %. Tuottojen kasvua selittää pääosin kotikuntakorvauksien ja valtionosuuksien nousu sekä aamu- ja iltapäivähoidon palvelujen oston kasvaminen, mikä johtuu oppilasmäärän noususta. Näin ollen tilikauden 2026 budjetin toimintakate on 15 396 euroa. Vuodelle 2026 on arvioitu korkotuloja 25 000 €, jolloin tilikauden tulos on 40 396 €, joka on 143,5 % suurempi kuin vuoden 2025 arvioidun budjetin (16 593 €) tulos. Vuosille 2027–2028 kulujen arvioidaan nousevan yleisen hintakehityksen mukaan.

Vuonna 2026 talousarviota laadittaessa on ollut pohjana Sateenkaaren koulun kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2024 ja talouden toteuma ajalta 1.1.2025 -31.10.2025.

Sateenkaaren koulun kuntayhtymän tulot muodostuvat pääosin kotikuntakorvauksista, valtionosuuksista sekä kunnilta perittävistä koulupäivämaksuista ja aamu- iltapäivähoidon maksuista. Koulupäivä-, konsultaatio- ja aamu- sekä iltapäivähoidon hinnoittelua arvioidaan yleisen hintakehityksen pohjalta vuosittain. Hintakehityksen nähdään olevan nousussa kaikilla osa-alueilla. Vuoden 2026 talous tulee olemaan kahta aikaisempaa vuotta tiukempi johtuen kuntayhtymän toimitilojen vuokrien noususta sekä työterveys-, tietohallinto- ja talous- sekä palkkahallinnon palveluiden hinnoittelun nousun takia. Lisäksi taloutta kuormittaa yleinen palkkojen nousu. Näillä on kerrannaisvaikutuksia useampiin menokohtiin.

Sateenkaaren koulussa on sekä vakituisia että lyhytaikaisilla kuntouttavilla jaksoilla käyviä oppilaita. Vakituksista oppilaista koulu saa kotikuntakorvaukset sekä pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaista valtionosuuksia. Lyhytaikaisessa kuntoutuksessa olevista oppilaista on peritty päivämaksu, koska heistä koulu ei saa valtiolta rahoitusta. Psykiatrisesti oireilevien oppilaiden opetuksen järjestäminen on usein vähintään yhtä paljon resursseja vaativaa kuin vaikeasti vammaisten oppilaiden, mutta opetuksen valtion rahoitus on pienempi. Sateenkaaren koulussa tällaisten oppilaiden osuus on viime vuosina kasvanut. Yleisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden valtionosuus ei riitä kattamaan oppilaasta syntyviä kustannuksia. Tästä syystä niille vakituksille oppilaille, jotka kuuluvat yleisen oppivelvollisuuden piiriin, on määritetty päiväkohtainen koulumaksu, jolla kuluja tasapainotetaan. Valmistavan opetuksen oppilaiden korvaukset vuodelta 2025 tulevat maksuun vuonna 2027.

Sateenkaaren koulun laitteisto- ja konekanta tullaan vähitellen uusimaan ja koneet ovat jatkossa Sateenkaaren koulun kuntayhtymän omistamia. Koneita uusitaan sitä mukaan kuin leasing-sopimukset loppuvat. Vuonna 2026 koneiden uusintaan on varattu 5 000 euroa. Leasing-sopimukset loppuvat vuonna 2026, jonka jälkeen päästään uusimaan omia koneita säännöllisesti, jolloin kustannukset jakautuvat tasaisesti eri vuosille.

Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2028.

	TP	TA	Budj.es	Suun.	Suun.	Muutos%
	2024	2025	2026	2027	2028	25/26
Myyntituotot	2 294 393	2 285 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Tuet ja avustukset	49 398	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	798	1 000	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 344 589	2 286 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Henkilöstökulut	-1 292 741	-1 573 407	-1 770 714	-1 800 000	-1 835 000	13,0
Palvelujen ostot	-350 450	-346 300	-400 600	-365 290	-371 495	16,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-87 713	-79 400	-66 800	-85 500	-90 000	-16,0
Avustukset	-416	-400	-440	-440	-440	10
Muut toimintakulut	-264 585	-269 900	-329 050	-350 000	-415 000	22,0
TOIMINTAKULUT	-1 995 905	-2 269 407	-2 567 604	-2 601 230	-2 711 935	13,0
NETTO	348 684	16 593	15 396	18 770	18 065	-7,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0,00
Rahoitustuotot			25 000			
TILIKAUDEN TULOS	348 684	16 593	40 396	18 770	18 065	143,5

6.1 Käyttötalousosa

	TP	TA	Budj.es	Suun.	Suun.	Muutos%
	2024	2025	2026	2027	2028	25/26
Myyntituotot	2 294 393	2 285 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Tuet ja avustukset	49 398	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	798	1 000	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 344 589	2 286 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Henkilöstökulut	-1 292 741	-1 573 407	-1 770 714	-1 800 000	-1 835 000	13,0
Palvelujen ostot	-350 450	-346 300	-400 600	-365 290	-371 495	16,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-87 713	-79 400	-66 800	-85 500	-90 000	-16,0
Avustukset	-416	-400	-440	-440	-440	10
Muut toimintakulut	-264 585	-269 900	-329 050	-350 000	-415 000	22,0
TOIMINTAKULUT	-1 995 905	-2 269 407	-2 567 604	-2 601 230	-2 711 935	13,0
NETTO	348 684	16 593	15 396	18 770	18 065	-7,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0,00
Rahoitustuotot			25 000			
TILIKAUDEN TULOS	348 684	16 593	40 396	18 770	18 065	143,5

6.2 Tuloslaskelmaosa

Ulkoiset ja sisäiset erät

	TP	TA	Budj.es	Suun.	Suun.	Muutos%
	2024	2025	2026	2027	2028	25/26
Myyntituotot	2 294 393	2 285 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Tuet ja avustukset	49 398	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	798	1 000	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 344 589	2 286 000	2 583 000	2 620 000	2 730 000	13,0
Henkilöstökulut	-1 292 741	-1 573 407	-1 770 714	-1 800 000	-1 835 000	13,0
Palvelujen ostot	-350 450	-346 300	-400 600	-365 290	-371 495	16,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-87 713	-79 400	-66 800	-85 500	-90 000	-16,0
Avustukset	-416	-400	-440	-440	-440	10
Muut toimintakulut	-264 585	-269 900	-329 050	-350 000	-415 000	22,0
TOIMINTAKULUT	-1 995 905	-2 269 407	-2 567 604	-2 601 230	-2 711 935	13,0
NETTO	348 684	16 593	15 396	18 770	18 065	-7,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0,00
Rahoitustuotot			25 000			
TILIKAUDEN TULOS	348 684	16 593	40 396	18 770	18 065	143,5

6.3 Investointiosa

	TP	TA	ES	SU	SU
	2024	2025	2026	2027	2028
MENOT	0	0	0	0	0
Talonrakennus					
Maanrakennus					
Irtaimistohankinnat					
YHTEENSÄ	0	0	0	0	0
TULOT	0	0	0	0	0
Avustukset					
Käyttöomaisuuden myynti					
INVESTOINTIMENOT YHT.	0	0	0	0	0

Investointien arvonnlisäveroton pienhankintaraja on 10 000 €. Alle tämän rajan jäävät yksittäiset hankinnat kirjataan toimintakuluihin.

Investointeja ei ole suunnitelmissa vuosina 2026–2028.

Lainojen ottoa ei ole suunnitelmissa vuosina 2026–2028. Kuntayhtymän hallitus ratkaisee perussopimuksen mukaisesti asiat, jotka koskevat pitkäaikaisten tai tilapäislainojen ottamista.

6.4 Rahoitusosa

Vuodelle 2026 on arvioitu korkotuottoja yhteensä 25 000 €.

	TP	TA	ES	SU	SU	Muutos
	2024	2025	2026	2027	2028	25/26%
Tulosrahoitus						
Vuosikate	348 684	16 593	40 396	18 770	18 065	143,5
Satunnaiset erät						
Tulosrahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta	348 684	16 593	40 396	18 770	18 065	143,5
Investoinnit						
Käyttöom.investoinnit						
Investointiavustukset						
Käyttöom.myyntituotot						
Muut investointitulot						
Investoinnit netto						
Toiminnan ja investointien						
rahavirta netto	0	0	0	0	0	
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamiseten lisäykset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys						
Pitkäaik.lainojen vähenn.						
Lainakannan muutokset						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0		

6.5 Taseen tunnusluvut

Mikäli uusia jäsenkuntia liittyy kuntayhtymään, maksaa uusi jäsenkunta peruspääoman 1000 euroa per jäsenkunta 1.1 mennessä.

7 SATEENKAAREN KOULUN KUNTAYHTYMÄN TULOSKORTTI 2026

Näkökulma	Tavoite	Keinot	Mittarit	Tavoiteluku	Aikataulu	Vastuu
Asiakas	Perusopetuksessa eteneminen omien oppimisvalmiuksien ja tarpeiden mukaan.	Oppilaskohtaisen arviointisuunnitelman laatiminen. Asianmukaiset resurssit, materiaalit, tilat.	Luokalta toiselle siirtyminen. Päättötodistuksen saavuttaminen.	100 %	Lukuvuosi- ja päättötodistukset 30.05.2026	Kuntayhtymän johtaja
	Paluu lähikouluun mahdollisuuksien mukaan.	Riittävien oppimisvalmiuksien saavuttaminen ja siirtyä lähikouluun saat- taen vaihtaa.	Lähikouluun pa- lanneiden määrä.	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
	Oppimisvalmiuksien ja ar- jen taitojen ke- hittäminen jatko-opinnot huomioon ot- taen.	Painopiste opin- noissa tunne- elämätaidoissa, sosiaalisissa taidoissa sekä vuorovaikutus- taidoissa.	Jatko-opintoihin päässeiden määrä.	100 %	31.07.2026	
Talous	Maksuvalmiu- den ylläpito ja talouden pitämi- nen tasapai- nossa.	Talouden seu- ranta kuukausit- ain.	Vuosikatteen seuranta: tuotot suhteessa ku- luihin. Kassava- rojen riittävyys.	Tulot kattavat menot. Ei synny alijäämää.	Talouden seu- raaminen kuu- kausittain.	Kuntayhtymän johtaja
	Valtionosuus, kotikuntakor- vaukset, kun- nilta saatavat korvaukset ja aamu- sekä iltapäivähoidon korvaukset kat- tavat koulun yl- läpidosta ja aamu- ja iltapäi- vähoidosta ai- heutuvat kulut.	Palveluiden hin- noittelu vastaa syntyneitä ku- luja. Hinnotte- lun tarkastami- nen vuosittain.			Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
Prosessi	Laadukkaan ja tavoitteellisen erityisopetuk- sen järjestämi- nen ja kehittä- minen vaativaa oppilaskohtaista tukea tarvitse-ville oppilaille.	Osaava, koulu- tettu, ammatti- taitoinen ja si- toutunut henki- löstö ja riittävät resurssit.	Tyytyväisyysky- selyt: oppilaat, huoltajat, sidos- ryhmät vuosit- tain.	68 % tai >=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	Kuntayhtymän johtaja

	Korjaavien palveluiden tarpeen vähentäminen.	Konsultatiivisen työn lisääntyminen.	Konsultaatioiden määrä.	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
	Oppimisen tuen uudistuksen käyttäntöön saattaminen.	Riittävät resurssit, ammattitaitoinen henkilökunta.	Oppilaskohtaisen tuen päätösten määrä.	>edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12	
Henkilöstö	Henkilöstö on koulutettua. Osaaminen vastaa työn vaatimuksia ja muuttuvia tarpeita sekä mahdollistaa työuralla etenemisen.	Palkataan koulutettua henkilökuntaa.	Koulutetun henkilökunnan määrä.	>= edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	Kuntayhtymän johtaja
		Mahdollistetaan oppisopimus-koulutukset.	Oppisopimus-koulutusten määrä.	>= 1	Seurantapiste 31.12.	
		Tarjotaan henkilöstölle vähintään 3 koulutuspäivää vuodessa.	Toteutuneiden koulutuspäivien määrä.	3 koulutuspäivää	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
		Avekkikouluttajan kouluttamisen kuntayhtymän sisäiseen kouluttamiseen.	Koulutus toteutuu 2026-2027.	100%	Seurantapiste 31.12	
	Henkilöstön työssä jaksamista tuetaan ja työstä johtuvat sairaspoissaolot minimoidaan.	Tyhytunnit kuukausittain, Epassi, työyhteisökahvit, luokkakohtaiset 2-4 h tyhyt.	Toteutuneet tyhytunnit, Epassin määrä ja työyhteisökahvien sekä luokkakohtaisten tyhyjen määrä.	>= edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
		Varhaisen tuen mallilla puututaan tarvittaessa poissaoloihin ja tarjotaan korvaavaa työtä.	Poissaolojen määrä.	<= edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.5 ja 31.12.	
Sidosryhmät	Kuntien varhaiskasvatukseen ja esi- sekä perusopetuksen tukeminen konsultaatiopalveluiden avulla.	Konsultaatiopalveluiden järjestäminen kysynnän mukaan.	Konsultaatioiden määrä	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12.	Kuntayhtymän johtaja
	Konsultaatiopalveluiden tekeminen näkyväksi ja pysyväksi käytännöksi.	Palvelun markkinointi mediassa ja positiiviset kokemukset konsultaatiopalvelun toimivuudesta.	Konsultaatioiden määrä	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12.	

	Vaativan erityisopetuksen järjestäminen esi- ja perusikäisille jäsenkuntien tarpeet ensisijaisesti huomioiden.	Sateenkaaren erityiskoulun ylläpitäminen.	Oppilasmäärä jäsenkunnittain ja ulkokunnittain.	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12.	
	Opetuksen ja kuntoutuksen yhdistämisen kehittäminen yhteistyössä Eloisa Vaalijalan kanssa.	Yhteiset työryhmät: sijoitustiimit, oppilastiimit jne.	Tiimien määrä. Tyytyväisyyskyselyt: Sidosryhmäkyselyt vuosittain.	>=edellinen vuosi 68% tai >= edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12. Seurantapiste 31.12.	
	Elmeri-koulujen yhteistyön ja verkoston kehittäminen.	Elmerikoulujen rehtoreiden, opettajien ja ohjaajien tapaamiset.	Yhteistyötapaamisten määrä.	>=edellinen vuosi	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12.	
	Kuntayhtymän ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen.	Kuntakäynnit kaikkiin jäsenkuntiin.	Käyntien määrät.	100%	Seurantapisteet 31.05 ja 31.12.	